

แผนการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม **5**
ฉบับที่ (พ.ศ. 2566-2570)

สารบัญ

1

บทนำ

หน้า 1

2

โจทย์ที่ต้องขับเคลื่อน:
แผนระดับ 1 และ
แผนระดับ 2

หน้า 7

3

ประเด็นความท้าทาย
ในการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม

หน้า 17

4

แผนการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม
ฉบับที่ 5
(พ.ศ. 2566-2570)

หน้า 35

5

กลไก
การขับเคลื่อนแผน

หน้า 97

1

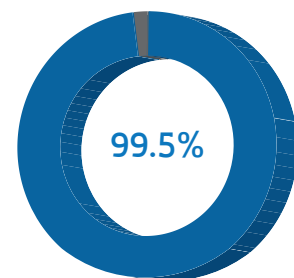

บทนำ

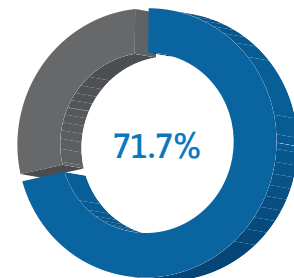
บทบาทด้านเศรษฐกิจ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีบทบาทในการพัฒนาและสนับสนุนการเติบโตในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญ กล่าวคือบทบาทด้านเศรษฐกิจ SME มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ หากพิจารณาจำนวนวิสาหกิจและปริมาณการจ้างงาน จะพบว่า SME มีจำนวนมากถึงร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจโดยรวม และจ้างงานถึงร้อยละ 71.7 ของการจ้างงานทั้งระบบ มีส่วนสนับสนุน GDP ถึง 5.38 ล้านล้านบาท แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ธุรกิจ SME มีความเข้มแข็ง ยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืนภายใต้บริบทใหม่ ต้องเร่งสร้างการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการ การยกระดับทักษะแรงงานสมัยใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัล การพัฒนามาตรฐาน รวมไปถึงการเข้าถึงช่องทางการตลาดสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ

ร้อยละจำนวนผู้ประกอบการ SME

ร้อยละการจ้างงาน SME

เพื่อให้การสร้างความเข้มแข็งให้ SME อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเชิงเศรษฐกิจที่ต้องการให้สัดส่วน การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของ SME มีอัตราที่เพิ่มขึ้น แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) จึงให้ความสำคัญกับการเร่งสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของ ประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ด้วยการพัฒนาศักยภาพและการสร้างรายได้ของธุรกิจ SME โดยรวมอย่างครอบคลุม ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคการบริการ รวมไปถึงภาคธุรกิจเกษตร ด้วยแนวทางการส่งเสริมให้ SME มีการพัฒนาเชิงผลิตภาพ การพัฒนาทักษะความชำนาญของแรงงาน การเข้าถึงนวัตกรรมและองค์ ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการเติบโตทางธุรกิจของวิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจขนาดย่อม และวิสาหกิจ ขนาดกลางผ่านการสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาด การส่งเสริมการวิจัยเชิงนวัตกรรมให้เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน รวมถึงการมีโครงสร้างพื้นฐานที่ เหมาะสมและยืดหยุ่นต่อการพัฒนาและการสนับสนุนให้ SME สามารถเข้าถึงระบบห่วงโซ่มูลค่าของโลก การเข้าถึงโอกาสด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าที่มีอยู่

บทบาทด้านสังคม

ด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ของประเทศไทย เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจรายย่อย ประกอบกับ รูปแบบการดำเนินธุรกิจของ SME โดยเฉพาะในพื้นที่นอก เขตเมืองมักเป็นการดำเนินการในเชิงเศรษฐกิจฐานราก การจ้างงานโดยส่วนมากมาจากบุคคลในครอบครัว รวมถึง เป็นธุรกิจที่เน้นการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบในพื้นที่เป็นหลัก และเป็นลักษณะกิจการที่ให้ความสำคัญ ต่อการใช้ ปัจจัยแรงงานมากกว่าปัจจัยทุน ดังนั้น ผลกระทบในเชิง มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจจึงเป็น ไปเพื่อการยังชีพและการสร้างงานในพื้นที่เพื่อสร้างรายได้

หากพิจารณาบริบททางสังคมของ SME จะพบว่ายังคง มีความเหลื่อมล้ำในหลายมิติเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจ ขนาดใหญ่ ดังจะเห็นได้จากระดับความสามารถในการ สร้างรายได้ธุรกิจโดยรวมที่แม้จะมีจำนวนวิสาหกิจอยู่มาก แต่ความสามารถในการสร้างรายได้กลับเป็นไปในทิศทาง ตรงกันข้ามอันเป็นผลมาจากอุปสรรคและข้อจำกัด ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากร การเข้าถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงโอกาสทางการตลาด ดังนั้น แผนการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) จึงมุ่งให้ความสำคัญกับการ สร้างการมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงระหว่างการค้าเงิน ธุรกิจและผลกระทบทางสังคมในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้านการ ส่งเสริมบทบาทของผู้ประกอบการสูงอายุและผู้ประกอบการ สตรี การส่งเสริมให้มีการจ้างงานในพื้นที่เพื่อสร้าง รายได้และมีระบบสนับสนุนและคุ้มครองทางสังคมแก่ธุรกิจ และแรงงาน ควบคู่ไปกับการพัฒนาผลิตภาพและศักยภาพ ในการประกอบธุรกิจ โดยมุ่งเป้าผลสัมฤทธิ์ที่ก่อให้เกิด ความยั่งยืนและเข้มแข็งของผู้ประกอบการ SME ในทุกส่วน ของห่วงโซ่ธุรกิจ

“SME มีส่วนสำคัญในการ ขับเคลื่อนการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศ”

“บริบททางสังคมของ SME ยังคงมีความ เหลื่อมล้ำในหลายมิติ”

“การนำทรัพยากรหรือ สิ่งเหลือทิ้งจากการผลิต กลับมาใช้ใหม่เป็นแนวโน้ม ที่หลายประเทศให้ ความสำคัญ”

บทบาทด้านสิ่งแวดล้อม

ความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงระหว่างการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SME กับบริบทด้านสิ่งแวดล้อม นับเป็นประเด็นสำคัญของการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SME ตามแนวทางของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างการรับรู้ถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อระบบนิเวศวิทยาและทรัพยากร การใช้ทรัพยากรดินและน้ำ การตระหนักถึงความสำคัญของชีวอนามัย ความสะอาด การรักษาสภาพแวดล้อม ผ่านการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้เพื่อลงทุนในการพัฒนาระบบบำบัด รวมถึงการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีความตระหนักและองค์ความรู้ด้านการใช้พลังงานทดแทน การนำเทคโนโลยีประหยัดพลังงานมาใช้ในกระบวนการผลิตและขนส่ง รวมถึงการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสะอาดและสนับสนุนเทคโนโลยีสีเขียวในธุรกิจ

ปัจจุบัน แนวคิดการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและการนำทรัพยากรหรือสิ่งเหลือทิ้งจากการผลิตกลับมาใช้ใหม่เป็นแนวโน้มที่หลายประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนา การนำแนวคิดการประกอบธุรกิจตามกรอบ BCG ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร วัตถุดิบ และสิ่งเหลือทิ้งที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิตเพื่อนำมาหมุนเวียนผลิตสินค้าในรูปแบบใหม่ จึงเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ SME ในด้านโอกาสและการเข้าถึงช่องทางและพื้นที่ทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ประกอบการ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันจะช่วยให้ SME สามารถสร้างรายได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2

โจทย์ที่ต้องขับเคลื่อน:
แผนระดับ 1 และ
แผนระดับ 2

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เป็นกรอบทิศทางการบริหารประเทศในระยะยาว ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา SME คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ **การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่** ซึ่งให้ความสำคัญกับ

- (1) การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
- (2) การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
- (3) การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
- (4) การสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
- (5) การปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

เป้าหมายของการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- (1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- (2) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

แผนระดับที่ 2 แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนที่กำหนดขึ้นเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นของยุทธศาสตร์ชาติลงมา ซึ่งแผนแม่บทที่จัดทำขึ้นมีทั้งหมด 23 แผน กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนา SME มีดังนี้

ประเด็นที่ 8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เป็นประเด็นหลักของการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา SME ประกอบด้วย 4 แผนย่อย ได้แก่

การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานระบบการศึกษาให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกกระดับโดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ

 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ให้ความสำคัญกับการจัดหาแหล่งเงินทุนและ พัฒนาช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการ บริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลัก ประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จัก ลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

 การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์ และตราสินค้าที่เด่นชัด ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการ ของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลใน การขยายช่องทางตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

 การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ให้ความสำคัญกับพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการ สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง องค์กรความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้ เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาค เอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศในการส่งเสริมและ พัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน ยกกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพให้เอื้อต่อ การประกอบธุรกิจ และการพัฒนานวัตกรรม และประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น

ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก

แผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคง ให้เป็นผู้ประกอบการ ผ่านการสนับสนุนช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดการสร้างรายได้ด้วยตนเอง รวมถึงการบริหารจัดการหนี้สิน ครอบคลุมทั้งนี้ในระบบและนอกระบบ เพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน และการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับห่วงโซ่อุปทานให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม

“สนับสนุนการช่วยเหลือทางวิชาการต่างๆ เพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้ และทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า”

การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการสร้างกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุนในการพัฒนาสินค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงการส่งเสริมสถาบันการเงินชุมชนให้มีบทบาทในการดูแลให้คำแนะนำในการจัดการหนี้สิน

ประเด็นที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
แผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

การพัฒนาบริการประชาชน มุ่งเน้นการให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส ให้เป็นภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน ซึ่งจะทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน

พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ มุ่งเน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาครัฐและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารการตัดสินใจและการบริการที่เป็นเลิศ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชน ประชาชน เข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและประโยชน์ในการใช้ชีวิต ให้วิธีการทำงานของหน่วยงานราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“สร้างกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น”

ประเด็นที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ยกกระดับผลิตภาพ การผลิตด้านการเกษตร ศักยภาพของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมและบริการที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษาทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ตลอดจนการพัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถรองรับความจำเป็นของอุตสาหกรรมและบริการของไทย ในการส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

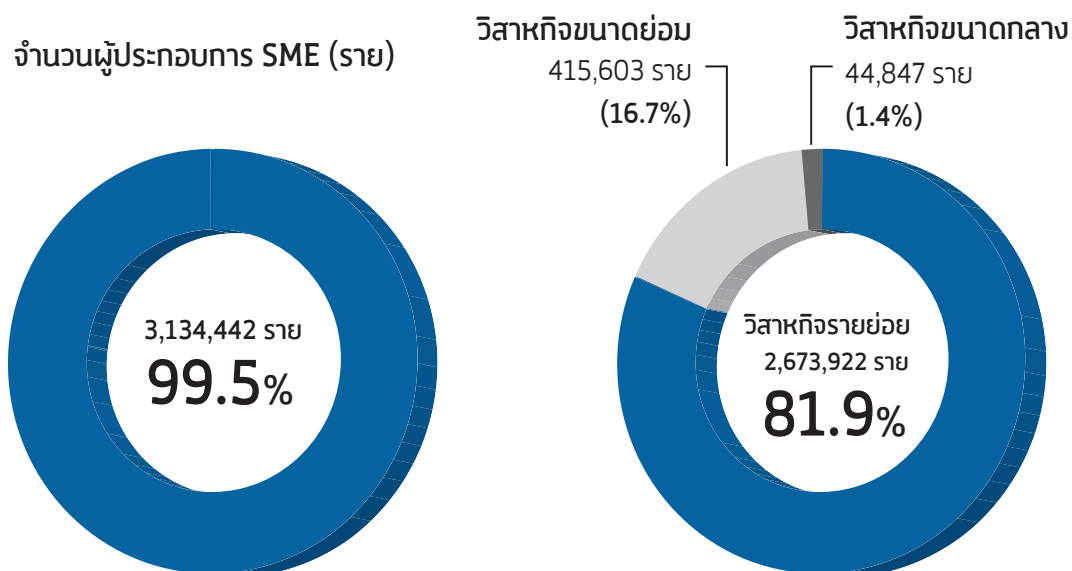
3

ประเด็นความท้าทาย
ในการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม

สถานการณ์ SME
เชิงโครงสร้างที่สำคัญ

SME ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย และมีวิสาหกิจขนาดกลางน้อยเกินไป

ในปี 2563 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีจำนวนทั้งสิ้น 3,134,442 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจทั้งหมด ส่วนใหญ่จะเป็นวิสาหกิจรายย่อย ด้วยจำนวนมากถึง 2,673,922 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.9 ของวิสาหกิจทั้งหมด และมีวิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 44,847 ราย คิดเป็นเพียงร้อยละ 1.4 เท่านั้น ซึ่งหากเปรียบเทียบ กับต่างประเทศแล้วสะท้อนถึงการมีธุรกิจที่มีศักยภาพในจำนวนที่น้อยเกินไป หรือ “Missing Middle” แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของประเทศไทยที่ทำให้วิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดย่อมไม่สามารถเติบโตไปเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่ว่าจะเป็นด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อขยายกิจการ ด้านผลิตภาพและระบบบริหารจัดการ ด้านการขยายตลาด ทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระดับสากล

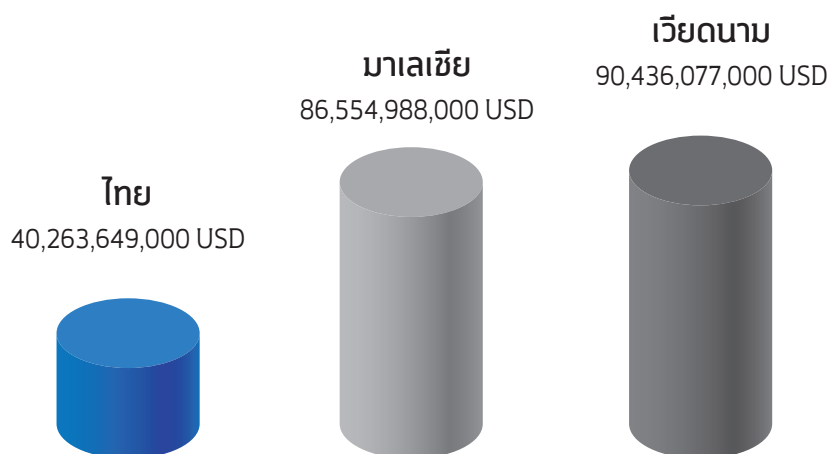
SME ยังต้องเพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจ

ปี 2563 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SME (SME GDP) มีมูลค่า 5,379,066 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.2 ของ GDP ทั้งประเทศ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะพบว่า SME มีบทบาททางเศรษฐกิจประมาณร้อยละ 50 ดังนั้น ยังมีช่องว่างในการพัฒนา SME ไทยอยู่มากที่จะให้ทัดเทียมต่างประเทศ และเมื่อพิจารณา GDP ที่ SME แต่ละขนาดสร้างได้นั้น GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 17.0 ของ GDP ทั้งหมด ขณะที่ GDP ของวิสาหกิจขนาดย่อมอยู่ที่ร้อยละ 14.6 และของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ร้อยละ 2.6 จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางสร้างมูลค่าได้ถึงเกือบครึ่งหนึ่งของ SME GDP โดยในส่วนของภาคธุรกิจบริการจะมีสัดส่วน SME GDP มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือ ภาคการผลิตคิดเป็นร้อยละ 32.0 และภาคการค้าคิดเป็นร้อยละ 21.6

SME ยังเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้น้อย

ปี 2563 SME มีการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ (การส่งออกโดยตรง) รวมมูลค่าทั้งสิ้น 839,750 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 11.7 ของมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศเท่านั้น โดยมี SME ที่ทำกิจกรรมส่งออกเพียง 22,285 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.71 ของจำนวน SME ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนมูลค่าการส่งออกและจำนวน SME ผู้ส่งออกมีน้อยมาก สะท้อนความไม่สามารถในการแข่งขันในระดับสากลของ SME อย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณารายการสินค้าของ SME ที่ส่งออกในสัดส่วนสูง ได้แก่ เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ ผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ ซึ่งโดยภาพรวมพบว่า มีการส่งออกสินค้าประเภทที่ใช้เทคโนโลยีสูงในจำนวนน้อย จากข้อมูลของธนาคารโลก (World Bank) ประจำปี 2019 พบว่า ไทยมีการส่งออกมูลค่ารวม 40,263,649,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ น้อยกว่ามาเลเซียที่มีมูลค่า 86,554,988,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเวียดนาม 90,436,077,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ

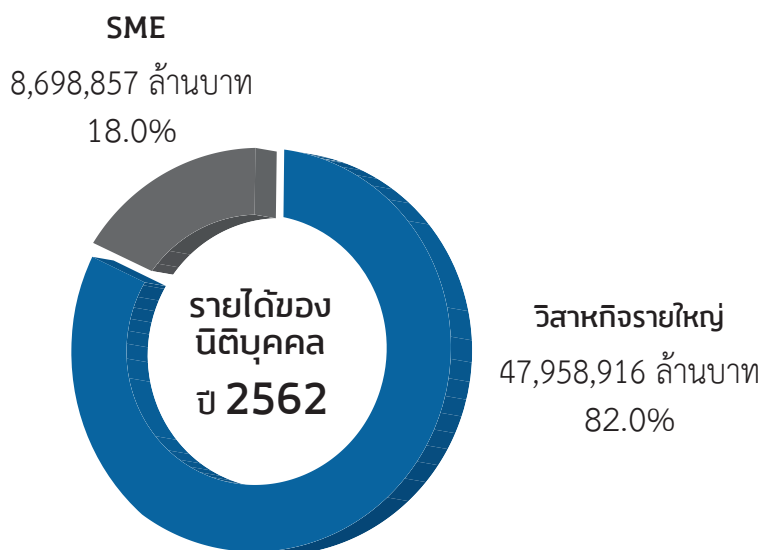

มูลค่าการส่งออก จากข้อมูลของ World Bank ประจำปี 2019

รายได้ของนิติบุคคลกระจุกตัวอยู่กับธุรกิจขนาดใหญ่

รายได้ของนิติบุคคลในแต่ละปีจะกระจุกตัวอยู่กับธุรกิจขนาดใหญ่เป็นหลัก ในปี 2562 รายได้ของนิติบุคคลมีมูลค่ารวม 56,657,773 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นรายได้ของวิสาหกิจรายใหญ่ถึง 47,958,916 ล้านบาท ขณะที่ SME แม้จะมีจำนวนมากคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 98 ของนิติบุคคลทั่วประเทศ แต่สร้างรายได้ได้เพียง 8,698,857 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของ รายได้นิติบุคคลเท่านั้น ในขณะที่ธุรกิจรายใหญ่ที่มีจำนวนน้อย กลับมีรายได้เป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 82 ของรายได้ทั้งหมด จึงเห็นได้ชัดเจนถึงความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มีในประเทศของธุรกิจขนาดใหญ่กับ SME

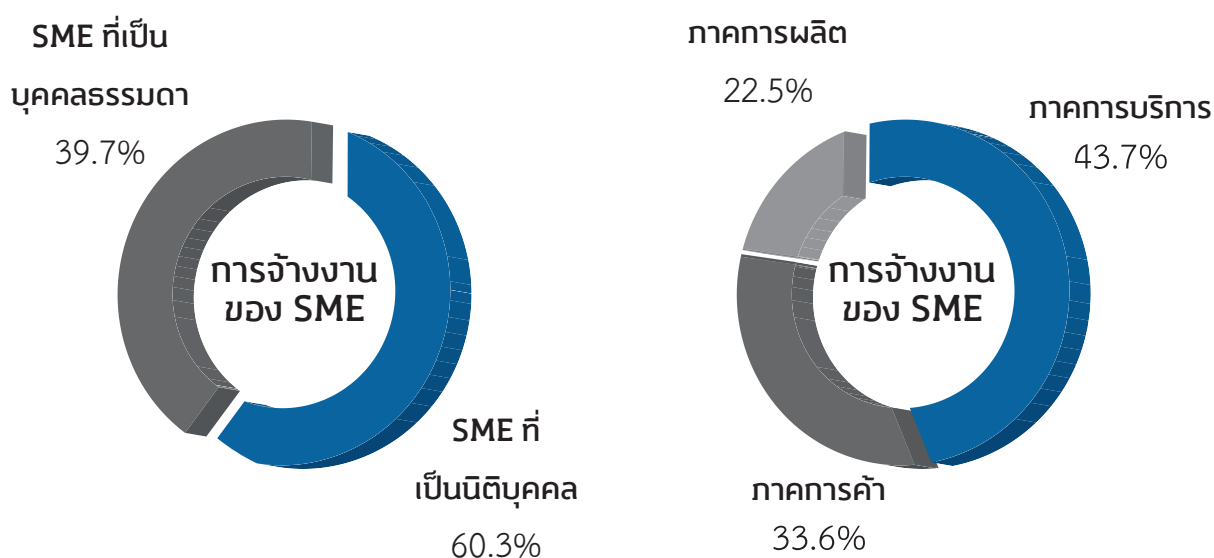
“ธุรกิจรายใหญ่ที่มีจำนวนน้อยกลับมีรายได้เป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 82 ของรายได้ทั้งหมด จึงเห็นได้ชัดเจนถึงความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มีในประเทศของธุรกิจขนาดใหญ่กับ SME.”

SME ยังเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ แต่ยังต้องการการพัฒนาทักษะความสามารถ

การจ้างงานของ SME ปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 12,714,916 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ โดยที่ร้อยละ 60.3 มาจากการจ้างงานโดย SME ที่เป็นนิติบุคคล ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 39.7 เป็นการจ้างงานของ SME ที่เป็นบุคคลธรรมดา การจ้างงานของ SME อยู่ในภาคการบริการมากที่สุด รองลงมาคือภาคการค้า และภาคการผลิต โดยมีสัดส่วนร้อยละ 43.7 ร้อยละ 33.6 และร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

ถึงแม้ว่า SME จะสามารถรองรับการจ้างงานหลักของประเทศไว้ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องการสร้างงานที่มีคุณภาพ (Quality Job) ให้กับแรงงาน ด้วยการจ้างงานของ SME ในปัจจุบันยังเป็นการจ้างงานที่มุ่งเน้นการจ้างแรงงานราคาถูก ขาดการพัฒนาให้แรงงานมีทักษะความสามารถยกระดับสู่การทำงานที่มีคุณค่ามากขึ้น รองรับการทำธุรกิจในยุคใหม่

ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน
ของ SME ในปัจจุบัน

SME ยังมีอุปสรรค เรื่องการเข้าถึงสินเชื่อ

ความสามารถในการเข้าถึงสินเชื่อของ SME ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องการเข้าถึงสินเชื่อของ SME โดยในไตรมาสที่ 1 ของปี 2564 สินเชื่อ SME จากธนาคารพาณิชย์มีมูลค่าสินเชื่อคงค้างอยู่ที่ 3,292,457 ล้านบาท คิดเป็นเพียงร้อยละ 19 ในขณะที่ข้อมูล Financing SMEs and Entrepreneurs 2020: An OECD Scoreboard พบว่า สัดส่วนของสินเชื่อคงค้าง (Business Loan) ของ SME ในปี 2560 ของเกาหลีใต้และมาเลเซีย มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และ 50 ตามลำดับ การเข้าไม่ถึงสินเชื่อของ SME ส่วนหนึ่งเป็นเพราะขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน และขาดหลักฐานทางการเงินที่น่าเชื่อถือ ซึ่งมาจากการที่ SME ไม่มีการจัดทำบัญชีที่ได้มาตรฐานและไม่มีข้อมูลอื่นที่จะทำให้สถาบันการเงินเชื่อว่าจะมีความสามารถในการชำระเงินคืน

การที่ SME ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความรู้พื้นฐานทางการเงิน (Financial Literacy) ที่ดีพอ การสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2561 พบว่าความรู้ทางการเงินของคนไทยต่ำกว่ามาตรฐานของ OECD ซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะพื้นฐาน หรือขาดความรู้พื้นฐานทางการเงินในการประกอบธุรกิจ

ความสามารถด้านดิจิทัล ยังจำเป็นต้องพัฒนา

ความสามารถด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ SME ไทย ยังเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะ จากผลการจัดอันดับความสามารถด้านดิจิทัลโดย IMD (Digital Competitiveness Ranking 2020) พบว่าประเทศไทย ต้องเร่งปรับปรุงด้านองค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านความสามารถในการปรับตัวของภาคธุรกิจ รวมถึงความพร้อมรองรับอนาคต ซึ่งในปี 2563 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ที่อันดับ 44 ลดลงถึง 14 อันดับจากปี 2562 แสดงให้เห็นว่า การผลักดันด้านคุณภาพการศึกษา การฝึกอบรม และการสร้างทักษะดิจิทัลของประเทศไทย รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านดิจิทัลของภาคธุรกิจเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

ประเทศไทยมีเศรษฐกิจ นอกระบบสูงมาก

“เศรษฐกิจนอกระบบ
ของประเทศคิดเป็นร้อยละ
50 ของ GDP โดยส่วนหนึ่ง
มาจากการที่ผู้ประกอบการ
ส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ”

ประเทศไทยถูกระบุว่ามีเศรษฐกิจนอกระบบที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับต้น ๆ ของโลก งานศึกษาของ สสว. ในปี 2564 ประมาณการว่า เศรษฐกิจนอกระบบ ของประเทศคิดเป็นร้อยละ 50 ของ GDP โดยส่วนหนึ่ง มาจากการที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ กล่าวคือ ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งธุรกิจ ด้านแรงงาน หรือด้านภาษี และอีกส่วนหนึ่งมาจากการที่มีผู้เข้าสู่อาชีพอิสระเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้อยู่นอกระบบเหล่านี้ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็น GDP ฐาน ภาษี สวัสดิภาพของแรงงาน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ ผลผลิตของธุรกิจ การเข้าถึงบริการของภาครัฐ และอื่น ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ภาครัฐควรมีมาตรการ บริหารจัดการ และดูแลผู้ประกอบการชีพอิสระ รวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม ให้ผู้ประกอบการ ที่อยู่นอกระบบได้รับสิทธิ ความคุ้มครอง การบริการ จากภาครัฐ เช่นเดียวกับผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบ เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ และบริการ มีความมั่นคงในรายได้และอาชีพ สร้าง ความเจริญแก่ประเทศต่อไปในอนาคต

ยังไม่มี การเตรียมการรองรับ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

จากการที่อัตราการเกิดของประชากรที่มีแนวโน้มลดลงและ พัฒนาการทางการแพทย์มีส่วนช่วยให้ประชากรมีอายุ ที่ยืนยาวขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ โครงสร้างประชากร กล่าวคือ มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของ ประชากรสูงอายุ โดยคาดการณ์ว่าในปี 2565 ประเทศไทย จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว โดยเฉพาะในปี 2573 จะมีสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 26.9 ของ ประชากร ทั้งประเทศ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้อง มี แนวทางในการช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มี ความพร้อมและมีความต้องการจะเป็นผู้ประกอบการ สามารถเริ่มต้นและดำเนินธุรกิจได้ด้วยความเสี่ยงต่ำ ตลอดจนมีรายได้ที่เพียงพอต่อการหาเลี้ยงชีพ

ปรับตัวสู่เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์การสหประชาชาติกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการลดผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) รวมถึงการขจัดปัญหาสังคม ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นการตอบโต้ภัยเป้าหมายการพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วยผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจโลกหยุดชะงัก นานาประเทศจึงได้เล็งเห็นถึงโอกาสในการเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง โดยการประยุกต์ใช้โมเดล BCG ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งในการดำเนินการตามโมเดล BCG ผู้ประกอบการต้องอาศัยการทำธุรกิจที่ประณีต และมีสิทธิภาพตามหลัก ESG (Environment-Social-Governance) กล่าวคือ เป็นธุรกิจที่ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างผลลัพธ์ที่ดีให้สังคม มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและโปร่งใส นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้มีผู้ประกอบการสตรี (Women Entrepreneur) มากขึ้นเพื่อสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งการพัฒนาตามแนวทาง SDGs จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ ควบคู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน อีกทั้งจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ห่วงโซ่คุณค่าของโลก อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถปฏิบัติตามอาจนำไปสู่อุปสรรคทางการค้าที่สำคัญจากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) จากประเทศคู่ค้า ซึ่งสำหรับ SME ยังมีการพัฒนาตามแนวทางของ SDGs ในการดำเนินธุรกิจที่ไม่แพร่หลาย จึงเป็นบทบาทที่ภาครัฐต้องเร่งผลักดันด้วยการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ SME สามารถปรับตัวและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนต่อไป

การบริหารจัดการ การส่งเสริม SME

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก

การส่งเสริมและพัฒนา SME มีประเด็นในการพัฒนาที่ครอบคลุมหลายด้าน ทั้งเรื่องแหล่งเงินทุน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนานวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน การส่งเสริมการตลาด รวมทั้งครอบคลุมตั้งแต่การจดทะเบียนเริ่มต้นธุรกิจไปจนถึงการล้มละลาย การส่งเสริม SME จึงมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก จากการจัดทำงบประมาณบูรณาการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะหน่วยงานในส่วนกลางรวมกันแล้วมากกว่า 20 หน่วยงาน มากกว่า 10 กระทรวง พบว่า การดำเนินงานยังเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ คนละเป้าหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

งบประมาณด้าน SME กระจายอยู่ในหลายแผนงาน

การจัดทำงบประมาณด้านการส่งเสริม SME ถึงแม้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จะมีการกำหนดให้การดำเนินงานส่งเสริม SME ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมของประเทศ มีการบูรณาการงบประมาณอยู่ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้วก็ตาม แต่ยังคงมีการดำเนินงานในเรื่องการส่งเสริม SME กระจายอยู่ในอีกหลายแผนงาน ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณในเรื่องของการส่งเสริม SME ยังขาดความชัดเจนและไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร

การวัดผลยังเป็นการวัดผล เชิงผลผลิตมากกว่าผลลัพธ์

“จำเป็นต้องมีการกำหนด
เป้าหมายตัวชี้วัดที่สามารถ
วัดผลเชิงผลลัพธ์ของการ
พัฒนา SME และควรมี
การวัดผลให้ทราบถึงการ
พัฒนาของ SME แต่ละราย
ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือ
เข้ารับบริการจาก
โครงการต่างๆ ด้วย”

ปัจจุบันการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริม
และพัฒนา SME จะเน้นไปที่การวัดผลเชิงผลผลิต เช่น จำนวน
SME ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ จำนวน SME ที่เข้าร่วมงาน
แสดงสินค้า จำนวนผลิตภัณฑ์ที่มีการปรับปรุงคุณภาพ เป็นต้น
แต่ยังขาดการติดตามวัดผลที่จะสามารถสะท้อนผลสำเร็จของ
การพัฒนา SME ของประเทศไทยที่เป็นรูปธรรม จำเป็นต้อง
มีการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลเชิงผลลัพธ์ของ
การพัฒนา SME และควรมีการวัดผลให้ทราบถึงการพัฒนา
ของ SME แต่ละรายที่ได้รับความช่วยเหลือหรือเข้ารับบริการ
จากโครงการต่างๆ ด้วย

นอกจากนั้น ยังจำเป็นต้องมีการประเมินผลภาพรวมของ
การส่งเสริม SME เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างในการพัฒนา ประเด็น
ที่เป็นจุดอ่อนหรืออุปสรรคในแต่ละเรื่อง เพื่อให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาโครงการมาตรการได้เหมาะสมมากขึ้น

4

แผนการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ฉบับที่ 5
(พ.ศ. 2566-2570)

แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570)

1. การสร้างการเติบโตที่ครอบคลุม

3. การพัฒนา สภาพแวดล้อม ให้สนับสนุนการ เติบโตของธุรกิจ

10.

สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

11.

สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

3. ยกระดับธุรกิจสู่
การแข่งขันระดับโลก

4. พัฒนาธุรกิจที่
ประสบปัญหาให้ฟื้นตัว

7. ส่งเสริมเกษตรกร
สู่การทำธุรกิจ
แบบมืออาชีพ

2. การสร้างการเติบโต แบบมุ่งเป้า

9. ส่งเสริมการ
เข้าสู่สากล

8. สร้างส่วนแบ่งตลาด
ในประเทศให้เพิ่มขึ้น

12. มีศูนย์กลางในการ
ให้ข้อมูลองค์ความรู้
และบริการ

13. สร้างความพร้อมของ
บุคลากรและแรงงาน

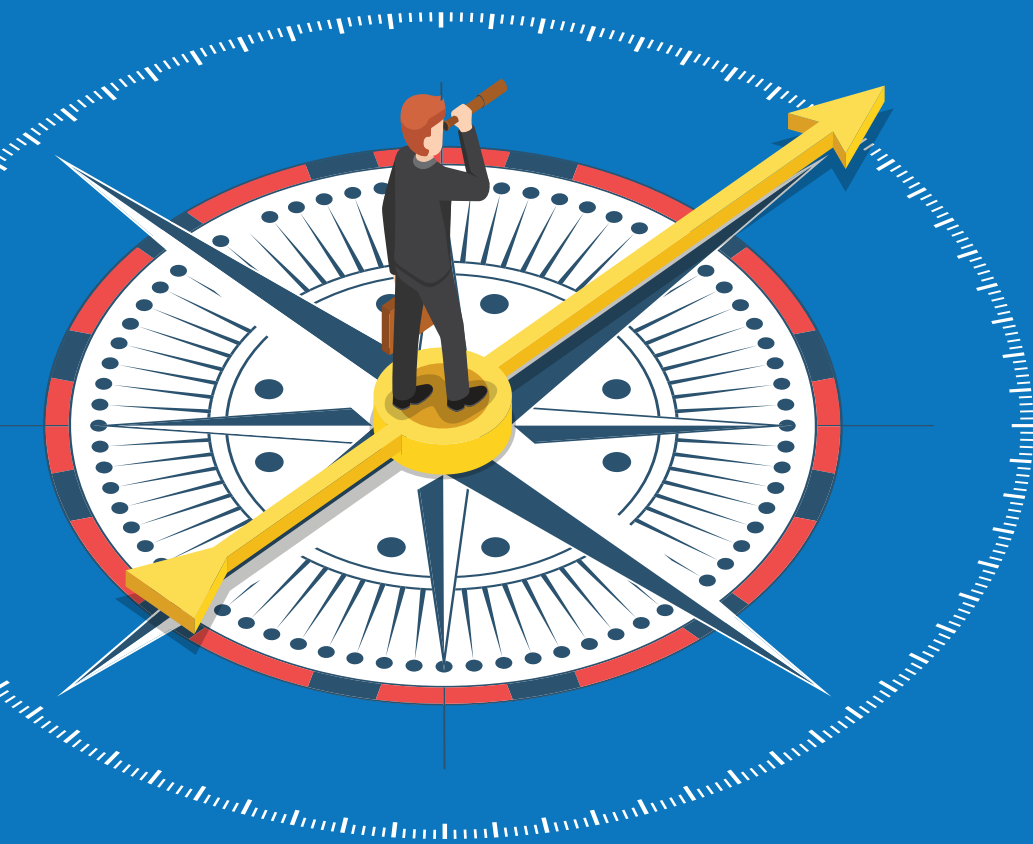

14. ปรับปรุงกฎหมาย
กฎระเบียบให้ใหม่เป็นอุปสรรค
ต่อการดำเนินธุรกิจ

15. พัฒนาระบบข้อมูล
เพื่อสนับสนุนการ
กำหนดนโยบาย

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์

“ ไทยมี SME ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพ
และสามารถแข่งขันได้ ”

การส่งเสริม SME ในระยะข้างหน้า มุ่งหวังเห็นภาคธุรกิจ SME ไทยสามารถพัฒนาธุรกิจให้ขยับขึ้นไปสู่ธุรกิจที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น มีทักษะความรู้ในการพัฒนาธุรกิจ สามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถเข้าสู่ตลาดระดับต่าง ๆ และแข่งขันในระดับสากลได้ เพื่อให้ SME ก้าวขึ้นมาเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ ซึ่งจะสามารถสร้างการจ้างงานที่มีคุณภาพได้ ทำให้การจ้างงานของ SME เป็นงานที่มีคุณค่ามากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในทุกระดับได้

พันธกิจ

พันธกิจ

- 📖 ส่งเสริม SME ทุกกลุ่มอย่างครอบคลุม ให้เข้มแข็งและเติบโต
- 📖 สร้างโอกาสทางการตลาดเพื่อยกระดับศักยภาพธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน
- 📖 พัฒนาระบบนิเวศ ลดเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

ในการที่ภาคธุรกิจจะสามารถเริ่มต้นและเติบโตได้เต็มศักยภาพนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ภาครัฐต้องสร้างเสริมองค์ประกอบต่าง ๆ ให้สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคธุรกิจและสนับสนุนการพัฒนาในขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบนิเวศในการประกอบธุรกิจครอบคลุมตั้งแต่กฎหมาย ภาวะเปียบ หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ SME ในด้านต่าง ๆ การมีแหล่งเงินทุนที่ SME เข้าถึงได้ การมีผู้ให้บริการทางธุรกิจที่ครอบคลุม การเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญโดยสะดวก รวมถึงกลไกการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของแผน

เป้าหมายของแผน

“SME มีบทบาททางเศรษฐกิจ
ที่เข้มแข็งมากขึ้นในทุกระดับ
สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ
และมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้”

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด

“สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เป็นร้อยละ 40 ในปี 2570”

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) กำหนดตัวชี้วัดหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น และมีตัวชี้วัดเป็นสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเป็นร้อยละ 50 ในปี 2570 (โดยที่แผนแม่บทฯ อ่างอิงนิยาม SME เดิมในการกำหนดตัวชี้วัด แต่แผนการส่งเสริม SME อ่างอิงนิยาม SME ใหม่) นอกจากนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนา SME มีเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละด้าน จึงได้กำหนดตัวชี้วัดประเภทต่าง ๆ ไว้ด้วย ดังนี้

ตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงสภาพของ SME โดยรวม

- สัดส่วนรายได้ของ SME ต่อรายได้รวม เพิ่มขึ้น
- สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคลและทะเบียนพาณิชย์ต่อ SME รวมเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนมูลค่าภาษีมูลค่าเพิ่มของ SME ต่อภาษีมูลค่าเพิ่มรวม เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนหนี้สินต่อทุนเฉลี่ยของ SME ลดลง
- อัตราการอยู่รอดของ SME รายใหม่ เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงระดับความก้าวหน้าของประเด็นในการพัฒนา SME ที่สำคัญ

- สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของ SME เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนมูลค่าการส่งออกบริการของ SME เพิ่มขึ้น
- จำนวน SME ผู้ส่งออกรายใหม่ เพิ่มขึ้น
- ส่วนแบ่งการตลาดภายในประเทศของ SME เพิ่มขึ้น
- มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐจาก SME ต่อปี เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อธุรกิจรวม เพิ่มขึ้น
- มูลค่าการระดมทุนของ SME ในตลาดทุน เพิ่มขึ้น
- จำนวน SME ที่มีการวิจัยและพัฒนา การพัฒนานวัตกรรมและจดสิทธิบัตร เพิ่มขึ้น
- จำนวน SME ที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจ เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SME ต่อมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ เพิ่มขึ้น
- จำนวน SME ภาคบริการที่มีมูลค่าสูง เพิ่มขึ้น
- มูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ SME ไทยผลิตได้ ลดลง

ตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงระดับความก้าวหน้าของปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

- จำนวน SME ที่เข้าใช้ระบบ Platform Service ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
- จำนวนกฎหมาย กฎระเบียบที่ได้รับการปรับปรุงด้านการกำกับดูแลความเป็นธรรมของการแข่งขันทางการค้าและการเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ เพิ่มขึ้น
- ฐานข้อมูลที่มีข้อมูลที่ทันสมัยสถานการณ์และครอบคลุมใช้กำหนดนโยบายได้
- Joint KPI มีหน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ร่วมกัน

ตารางสรุปตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี 2570

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ในปี 2570
ตัวชี้วัดของแผน	
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ	เป็นร้อยละ 40
ตัวชี้วัดเพื่อบ่งชี้สถานภาพของ SME โดยรวม	
สัดส่วนรายได้ของ SME ต่อรายได้รวม	เป็นร้อยละ 25
สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคลและ ทะเบียนพาณิชย์ต่อ SME รวม	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
สัดส่วนมูลค่าภาษีมูลค่าเพิ่มของ SME ต่อภาษีมูลค่าเพิ่มรวม	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
สัดส่วนหนี้สินต่อทุนเฉลี่ยของ SME	ลดลงร้อยละ 20
อัตราการอยู่รอดของ SME รายใหม่ (ระยะเวลาในการอยู่รอด)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

ตารางสรุปตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี 2570

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ในปี 2570
ตัวชี้วัดเพื่อบ่งชี้การพัฒนา SME ในประเด็นสำคัญ	
สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของ SME	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20
สัดส่วนมูลค่าการส่งออกบริการของ SME	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20
จำนวน SME ผู้ส่งออกรายใหม่	เพิ่มขึ้น 10,000 ราย
ส่วนแบ่งการตลาดภายในประเทศของ SME	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20
มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐจาก SME ต่อปี	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20
สัดส่วนสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อธุรกิจรวม	เป็นร้อยละ 60
มูลค่าการระดมทุนของ SME ในตลาดทุน	เพิ่มขึ้นร้อยละ 12
จำนวน SME ที่มีการวิจัยและพัฒนา การพัฒนานวัตกรรม และการจดสิทธิบัตร	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
จำนวน SME ที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในธุรกิจ	เพิ่มขึ้นร้อยละ 40
สัดส่วนมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SME ต่อมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
จำนวน SME ภาครัฐบริการที่มีมูลค่าสูง	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
มูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ SME ไทยผลิตได้	ลดลงร้อยละ 10

ตารางสรุปตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี 2570

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ในปี 2570
ตัวชี้วัดเพื่อบ่งชี้การปรับปรุงปัจจัยแวดล้อม	
จำนวน SME ที่เข้าใช้ระบบ Platform Service ต่างๆ	เพิ่มขึ้นร้อยละ 80
จำนวนกฎหมาย ฎระเบียบที่ได้รับการปรับปรุงด้านการกำกับดูแลความเป็นธรรมของการแข่งขันทางการค้าและการเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
ฐานข้อมูลที่มีข้อมูลที่ทันสมัยสถานการณ์และครอบคลุมใช้กำหนดนโยบายได้	วัดเชิงคุณภาพ
Joint KPI มีหน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ร่วมกัน	วัดเชิงคุณภาพ

ประเด็นการส่งเสริม SME

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ แผนการส่งเสริม SME ในระยะ 5 ปีข้างหน้า จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 3 ประเด็นการส่งเสริม ดังนี้

ประเด็นการส่งเสริมที่ 1 สร้างการเติบโตที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม

การสร้างการเติบโตที่ครอบคลุมมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่มซึ่งมีระดับศักยภาพต่างกัน มีสถานภาพ ปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน (Portfolio Approach/Segmentation) ประเด็นการส่งเสริมนี้ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1 พัฒนารุรกิจในระยะเริ่มต้นให้เริ่มธุรกิจได้อย่างมั่นคง
- 2 ยกระดับธุรกิจที่มุ่งเติบโตให้มีศักยภาพในการแข่งขัน
- 3 ยกระดับธุรกิจสู่การแข่งขันระดับโลก
- 4 ฟื้นฟูธุรกิจที่ประสบปัญหาให้ฟื้นตัว
- 5 ช่วยเหลือธุรกิจยังชีพให้สามารถอยู่รอดได้
- 6 สนับสนุนผู้ประกอบการสูงอายุในการดำเนินธุรกิจ
- 7 ส่งเสริมเกษตรกรสู่การทำธุรกิจแบบมีอาชีพ

ประเด็นการส่งเสริมที่ 2 สร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้า

การสร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้าให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เข้มข้น จึงมีทั้งเรื่องการสนับสนุนการตลาดที่รอบด้านให้กับ SME และการส่งเสริม SME กลุ่มที่มีศักยภาพให้สามารถก้าวขึ้นมาเป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ ประเด็นการส่งเสริมนี้ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

- 8 สร้างส่วนแบ่งตลาดในประเทศให้เพิ่มขึ้น
- 9 ส่งเสริมการเข้าสู่สากล

ประเด็นการส่งเสริมที่ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ

การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ SME เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ SME สามารถเริ่มธุรกิจและเติบโตได้เต็มศักยภาพ โดยสภาพแวดล้อมที่สำคัญมีทั้งเรื่องแหล่งเงินทุน แรงงานที่มีทักษะ การเข้าถึงเทคโนโลยีและงานวิจัย การเข้าถึงข้อมูล เข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก การมีกฎหมาย กฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งการมีโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่เพียงพอกับการพัฒนาธุรกิจ ประเด็นการส่งเสริมนี้ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้

- 10 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- 11 สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 12 สร้างความพร้อมของแรงงานและบุคลากร
- 13 มีศูนย์กลางในการให้ข้อมูล องค์กรความรู้ และบริการ
- 14 ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ
- 15 พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย

01

ประเด็น
การส่งเสริมที่ 1
การสร้างการเติบโต
ที่ครอบคลุม

02

ประเด็น
การส่งเสริมที่ 2
สร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้า

03

ประเด็น
การส่งเสริมที่ 3
การพัฒนาสภาพแวดล้อม
ให้สนับสนุนการเติบโต
ของธุรกิจ

01

ประเด็นการส่งเสริมที่ 1
การสร้างการเติบโตที่ครอบคลุม

การสร้างการเติบโตที่ครอบคลุมสำหรับทุกกลุ่ม มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่มซึ่งมีระดับศักยภาพต่างกัน มีสถานภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน (Portfolio Approach/ Segmentation) อีกทั้งภาครัฐก็มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ SME กลุ่มที่มีศักยภาพต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ในขณะที่กลุ่มที่ทำธุรกิจเพื่อหาเลี้ยงชีพก็ต้องได้รับการพัฒนาให้อยู่รอด เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ จำเป็นต้องมีแนวทางการให้ความช่วยเหลือหรือการพัฒนาที่ต่างกันและเหมาะสม ซึ่งแนวทางการพัฒนาการสร้างการเติบโตที่ครอบคลุมนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

“SME กลุ่มที่มีศักยภาพต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ในขณะที่กลุ่มที่ทำธุรกิจเพื่อหาเลี้ยงชีพก็ต้องได้รับการพัฒนาให้อยู่รอด เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ จำเป็นต้องมีแนวทางการให้ความช่วยเหลือหรือการพัฒนาที่ต่างกันและเหมาะสม”

กลยุทธ์ที่

1

พัฒนาธุรกิจในระยะเริ่มต้น ให้เริ่มธุรกิจได้อย่างมั่นคง

แนวทางนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชน คนรุ่นใหม่ และผู้ที่สนใจเริ่มต้นธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจในระยะเริ่มต้นไม่เกิน 3 ปี ตลอดจนผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Enterprise) โดยมุ่งหวังให้เยาวชน นักศึกษาในระดับต่าง ๆ มีความพร้อมทั้งความรู้และทักษะเมื่อตัดสินใจจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสในการผิดพลาดหรือล้มเหลวได้ ในขณะที่ผู้ที่ตั้งใจจะเริ่มต้นธุรกิจใหม่สามารถมองเห็นโอกาสและความเป็นไปได้ในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตได้ในระยะยาว ขณะเดียวกันก็มีแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับผู้ประกอบธุรกิจในระยะเริ่มต้น ซึ่งแนวทางทั้งหมดนี้จะช่วยสร้างสังคมผู้ประกอบการที่แข็งแกร่งมากขึ้น รวมทั้งจะทำให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ที่มีความเข้มแข็งเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจได้

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

- 1-1 จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละระดับในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา เพื่อสร้างแนวคิดของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) ที่เป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการประกอบอาชีพในอนาคต รวมถึงเสริมความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ ตลอดจนสอดแทรกแนวคิดและความรู้ดังกล่าวในหลักสูตรสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา

หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สพฐ. / สอศ. / กศน.

- 1-2 เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสทดสอบ/ทดลองแนวคิดในการทำธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์จริงในรูปแบบต่างๆ ที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจหรือความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ในการนำไปสู่ความคิดริเริ่มทางธุรกิจใหม่ๆ ได้

หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สพฐ. / สอศ.

- 1-3 จัดให้มีศูนย์ข้อมูลด้านการเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งรูปแบบออนไลน์ (Platform) หรือรูปแบบออฟไลน์ ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่สำคัญสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจ โดยเฉพาะขั้นตอนในการเริ่มต้นธุรกิจ เช่น การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงข้อมูลศูนย์ให้บริการต่าง ๆ เช่น ศูนย์บ่มเพาะ ศูนย์วิจัย เป็นต้น ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบการในแต่ละสาขาธุรกิจ

หน่วยงานหลัก : สนช. / สสว.

- 1-4 ยกกระดับศูนย์บ่มเพาะที่มีอยู่ทั้งในส่วนของอุทยานวิทยาศาสตร์ (Science Park) ศูนย์บ่มเพาะเทคโนโลยี (Technology Incubation Center) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ให้มีศักยภาพมากขึ้น สามารถรองรับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องการริเริ่มธุรกิจใหม่ได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งให้มีการประเมินศักยภาพ จัดประเภทและความเชี่ยวชาญของศูนย์บ่มเพาะที่มีอยู่เผยแพร่ให้ผู้ที่ต้องการใช้บริการได้รับรู้ ขยายไปสู่การบ่มเพาะธุรกิจแบบเสมือนจริง (Virtual Incubator / Accelerator) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงบริการบ่มเพาะธุรกิจได้ง่าย สะดวกมากขึ้น ไม่ถูกจำกัดด้วยสถานที่ตั้งของธุรกิจหรือศูนย์บ่มเพาะ

หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สวทช. / สนช. / DEPA

1-5 สร้างโอกาสให้ผู้สนใจเริ่มต้นธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจในระยะเริ่มต้นมีความสามารถในการอยู่รอดและเติบโตได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ด้วยการเข้าถึงบริการด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจยุคใหม่จากพี่เลี้ยง / ที่ปรึกษา / ผู้ให้บริการทางธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนการรวมกลุ่มดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ มุมมองและวิธีการในการบริหารจัดการธุรกิจ

หน่วยงานหลัก : กสอ. / สนช. / สวทช. / สสว.

1-6 จัดให้มีแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการสตาร์ทอัพที่มีวิถีของธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจดั้งเดิม จำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนประเภททุนเข้ามาช่วยเติมเต็มทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ การร่วมทุน (Venture Capital) นักลงทุนอิสระ (Angel Investor) การระดมทุนสาธารณะ (Crowdfunding) รวมไปถึงการมีเงินทุนให้เปล่ากับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ

หน่วยงานหลัก : กลต. / สศค. / สวทช.

ยกระดับธุรกิจที่มุ่งเติบโต ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน

ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาธุรกิจให้เติบโตก้าวหน้า จำเป็นต้องมีโอกาสในการพัฒนาปรับปรุงธุรกิจในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มผลิตภาพและยกระดับมูลค่าเพิ่มของธุรกิจ ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการ การประยุกต์ใช้ดิจิทัล การพัฒนามาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งภาครัฐคาดหวังให้ธุรกิจกลุ่มนี้เติบโตเพื่อเป็นกำลังแข่งขันในระดับสากลซึ่งจะช่วยสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศได้ในอนาคต

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

2-1 ยกระดับการบริหารจัดการธุรกิจแบบมืออาชีพ เพื่อให้ธุรกิจที่ต้องการเติบโตสามารถปรับปรุงแบบการบริหารจัดการให้มีโครงสร้างและระบบที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องบุคลากร การเงิน บัญชี และโครงสร้างองค์กร จึงจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเติบโตได้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาจากระบบจากผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพ

หน่วยงานหลัก : กสอ. / สสว.

2-2 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับดำเนินธุรกิจ (Digital Adoption / Digital Transformation) แบบเข้มข้น เนื่องจากธุรกิจในอนาคตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digitalized Enterprise) เพื่อช่วยให้ธุรกิจมีความยืดหยุ่นและมีความสามารถในการแข่งขันภายใต้บริบทใหม่

- การสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์แก่ SME ในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้ดิจิทัลแบบเข้มข้น
- การมีแพลตฟอร์มเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูล คำปรึกษาแนะนำ และเชื่อมโยงสู่เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับธุรกิจ
- สนับสนุนให้มีการใช้ Artificial Intelligence (AI) ในการดำเนินธุรกิจ
- การสนับสนุนให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
- การสร้างผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprises)

หน่วยงานหลัก : DEPA / กสอ. / สนช.

2-3 ยกระดับผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ ด้วยการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมอย่างเป็นระบบ การประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สินค้าและบริการมีคุณภาพ มีความแตกต่างหลากหลาย การให้ความสำคัญกับการได้รับมาตรฐานในระดับต่าง ๆ รวมถึงการเชื่อมโยงการดำเนินธุรกิจภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับได้ต่อไปในตลาดระดับสากล

หน่วยงานหลัก : กสอ. / CEA / วว. / สวทช. / ดศ.

2-4 สร้างโอกาสให้ SME เข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขยายธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ด้วยการ

- เสริมสร้างความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ในระดับที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการเงินทุนเพื่อการลงทุน การมีองค์ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินในระยะต่าง ๆ การจัดทำบัญชีและการบริหารความเสี่ยง รวมไปถึงการประกันภัยทางการเงิน เป็นต้น
- สนับสนุนให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งเงินทุนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เงินทุนหมุนเวียนเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธุรกิจ (Soft Loan, Supply Chain Financing, Factoring) แหล่งเงินทุนประเภททุนเพื่อการเติบโตของธุรกิจ (VC, SME Board, mai)

หน่วยงานหลัก : ธปท. / กสท. / สศค.

2-5 สร้างและพัฒนารวมกลุ่ม (Networking) เครือข่ายคลัสเตอร์ (Cluster) ให้เข้มแข็งเพื่อให้เกิดเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนา SME ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการและนวัตกรรมใหม่ ๆ

- การสร้างและพัฒนารวมกลุ่ม / คลัสเตอร์โดยเฉพาะในภูมิภาค รวมทั้งการมุ่งเน้นให้มีการนำ BCG Model มาประยุกต์ใช้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain)
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม / คลัสเตอร์ โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและเป็นระบบระหว่าง SME มหาวิทยาลัย องค์กรวิจัย หน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการรายใหญ่ ให้เกิดการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์กับพันธมิตรในการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูง
- สนับสนุนให้ SME เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การเอกชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีเครือข่ายในแวดวงธุรกิจ ได้รับสิทธิประโยชน์ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้โดยง่าย
- สร้างความร่วมมือให้ภาคเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางธุรกิจมีส่วนร่วมในการพัฒนา SME และเชื่อมโยงความร่วมมือทางธุรกิจระหว่าง SME กับเอกชนรายใหญ่ อาทิ การเป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาทางธุรกิจแก่ SME (Big Brother) การเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Business Development Service: BDS) แก่ SME ในด้านต่าง ๆ

หน่วยงานหลัก : กสอ. / สสว.

กลยุทธ์ที่

3

ยกระดับธุรกิจสู่การแข่งขันระดับโลก

การสนับสนุนและผลักดันให้กลุ่มธุรกิจ SME ซึ่งมีความพร้อมด้วย ประสิทธิภาพและศักยภาพสูง ได้มีโอกาสยกระดับความสามารถในการแข่งขันและขยายธุรกิจให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง (Scale Up) ด้วยโปรแกรมการพัฒนา SME แบบครบวงจร รวมไปถึงประยุกต์ใช้ โมเดลเศรษฐกิจ BCG ในการยกระดับธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนถือได้ว่าเป็นประเด็นท้าทายและมีความสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของประเทศให้ก้าวข้ามผ่านวิกฤติและเติบโตได้ภายใต้บริบทใหม่ (Next Normal)

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

3-1 พัฒนา SME ในกลุ่มเติบโตสูง (High Growth Firms: HGFs) อย่างรอบด้าน เพื่อผลักดันและสร้างโอกาสให้ธุรกิจ SME ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพ สามารถขยายกิจการ (Scale Up) หรือเข้าสู่อุตสาหกรรม S-curve ด้วยการดำเนินงาน ดังนี้

- คัดเลือก SME ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะพัฒนาในด้านต่าง ๆ
- ประเมินศักยภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาในมิติต่าง ๆ รอบด้านอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้มแข็ง เช่น พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในการใช้ข้อมูลเพื่อการคาดการณ์เชิงธุรกิจ การปรับโมเดลธุรกิจเพื่อความยืดหยุ่นและคล่องตัว การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลระดับสูงเพื่อเพิ่มผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และมาตรฐาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมร่วมไปถึงการมีส่วนร่วมและใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chains: GVC) หรือการเข้าสู่อุตสาหกรรม S-curve เป็นต้น

หน่วยงานหลัก : กสอ. / กสก. / สบส. / กทท.

3-2 สนับสนุนให้ SME มีความตระหนักในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social, and Governance: ESG) และประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ในการยกระดับธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน เพื่อให้ SME ที่มีความพร้อมสูงในสาขาอุตสาหกรรม BCG เป้าหมาย ได้รับการพัฒนาจนเข้มแข็งและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระดับสากล ด้วยการดำเนินการ ดังนี้

- สร้างความตระหนักและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME กลุ่มที่มีศักยภาพในการส่งออกสินค้าและบริการ ให้พัฒนาไปสู่ธุรกิจที่มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social, and Governance: ESG)
- ต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์เพื่อให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง โดยใช้เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพ ให้สามารถส่งออกไปสู่ตลาดสากล
- ยกระดับสินค้าและบริการของ SME BCG ให้ไปสู่มาตรฐานระดับสากล รวมทั้งผลักดันให้เกิดการสร้างตราสินค้า
- สนับสนุนให้มีแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม เช่น สินเชื่อสีเขียว (Green Credit) ตราสารหนี้เพื่อสิ่งแวดล้อม/เพื่อสังคม (Green Bond / Social bond) การระดมเงินทุนจากบุคคลทั่วไป (Crowdfunding)
- สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดใหญ่หรือวิสาหกิจที่มีศักยภาพ มีส่วนร่วมในการช่วยสนับสนุนและพัฒนา SME
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายคลัสเตอร์นวัตกรรม (Innovation Cluster) เพื่อการพัฒนา SME ในสาขา BCG อย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงมาใช้เพื่อพัฒนามาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งเชื่อมโยงไปสู่เครือข่ายในต่างประเทศ
- สร้างตลาดด้วยการสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวและกระตุ้นผู้บริโภคให้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของ BCG เพื่อสนับสนุนสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนการมี Carbon Footprint ในสินค้าของ SME ภาคการผลิต ทั้งในกระบวนการจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การขนส่ง และการย่อยสลายขยะ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หน่วยงานหลัก : สสว. / สวทช. / สอวช. / กลด. / BEDO

กลยุทธ์ที่

4

ฟื้นฟูธุรกิจ ที่ประสบปัญหาให้ฟื้นตัว

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ SME อย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิชาหกิจรายย่อยและวิชาหกิจขนาดย่อมในกลุ่มสาขาที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกำลังซื้อที่หดตัวลงทั่วโลกและการดำเนินมาตรการล็อกดาวน์เพื่อควบคุมโรค สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ธุรกิจต้องแบกรับภาระต้นทุนสูงหลายด้าน และเกิดปัญหาสภาพคล่องที่ลดน้อยลง ดังนั้น ภาครัฐจึงต้องเร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาเป็นการเร่งด่วน เพื่อลดโอกาสที่ธุรกิจจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้และต้องปิดกิจการไปในที่สุด ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามมาอีกเป็นจำนวนมาก

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

4-1 สนับสนุนให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้สินของธุรกิจ ทั้งในส่วนของการให้คำปรึกษาแนะนำและดำเนินการปรับโครงสร้างทางการเงินให้กับ SME รวมทั้งการวางแผนทางการเงินเพื่อฟื้นฟูกิจการ และการรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

หน่วยงานหลัก : ธปท. / สศค. / สสว

4-2 จัดให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับการฟื้นฟูธุรกิจ เพื่อให้มีเครื่องมือทางการเงินในการให้ความช่วยเหลือกลุ่ม SME ที่ประสบปัญหาทางการเงินให้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบด้วยต้นทุนที่ต่ำและเอื้อให้ SME ได้รับเงินทุนที่เพียงพอสำหรับนำมาใช้ฟื้นฟูกิจการได้ง่าย ด้วยเงื่อนไขผ่อนปรนที่เหมาะสม รวมถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางธุรกิจในระยะเร่งด่วนแก่ SME อาทิ Supply chain Financing

หน่วยงานหลัก : สศค. / สสว.

กลยุทธ์ที่

5

ช่วยเหลือธุรกิจยังชีพ ให้สามารถอยู่รอด

ปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนมากในประเทศเป็นผู้ประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ ส่วนใหญ่เน้นการจำหน่ายสินค้าและบริการในตลาดชุมชนและท้องถิ่น โดยเป็นการประกอบอาชีพรายวัน และบางส่วนมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเนื่องจากไม่มีทางเลือกอื่นในการหารายได้ ซึ่งจะประกอบอาชีพแบบไม่มีความรู้และใช้ทุนในการเริ่มต้นธุรกิจน้อย ไม่สามารถพัฒนาอาชีพ/ธุรกิจ ให้เติบโตไปได้มากนัก ภาครัฐต้องช่วยให้ผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

5-1 เร่งสร้างความรู้พื้นฐานทางการเงิน (Financial Literacy) ให้ผู้ประกอบการได้มีองค์ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจทางการเงินที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประกอบอาชีพ ทั้งในเรื่องผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสม การบริหารและวางแผนทางการเงินเบื้องต้น

หน่วยงานหลัก : สสว.

5-2 สนับสนุนการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการจัดทำบัญชีอย่างง่าย ที่สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการแยกบัญชีรายรับรายจ่ายของกิจการออกจากบัญชีรายรับรายจ่ายของครอบครัว เพื่อจะช่วยให้ทราบต้นทุนการประกอบการที่ชัดเจน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาสำคัญของผู้ประกอบการในกลุ่มนี้

หน่วยงานหลัก : พค. / กตส. / สคช.

5-3 เสริมสร้างทักษะอาชีพรวมทั้งพัฒนาสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม เช่น มาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า ตลอดจนพัฒนาทักษะเดิมและทักษะใหม่ที่จำเป็น (Reskill / Upskill) เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนไปยังธุรกิจในรูปแบบอื่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป

หน่วยงานหลัก : สคช. / สมอ. / อย. / มว. / มกอช.

5-4 ผลักดันให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจรายย่อย (Micro Finance) ทั้งแหล่งเงินทุนในระบบ แหล่งเงินทุนชุมชน แหล่งเงินทุนสำหรับกลุ่มอาชีพ และอื่นๆ ที่เหมาะสม ที่ผู้ประกอบการอาชีพสามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีต้นทุนที่ไม่สูงเกินความสามารถในการชำระคืน

หน่วยงานหลัก : สศค. / ธปท. / กทบ.

สนับสนุนผู้ประกอบการสูงอายุ ในการดำเนินธุรกิจ

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว และจะเข้าสู่ภาวะสังคมสูงอายุระดับสุดยอดภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า แต่ด้วยสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว การมีจำนวนประชากรวัยทำงานและเด็กลดลง และการมีอายุยืนยาวขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังจำเป็นต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงดูตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งก็จะเลือกการค้าขายหรือทำธุรกิจเป็นการเลี้ยงชีพหลังเกษียณ แต่ก็มีความเสี่ยงสูงจากการที่ไม่เคยทำ ไม่มีความรู้ และหากล้มเหลวก็จะทำให้สูญเสียเงินเก็บไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาธุรกิจให้อยู่รอด มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้อย่างเพียงพอ

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

6-1 เตรียมความพร้อมให้กลุ่มคนทำงานประจำที่ต้องการดำเนินธุรกิจภายหลังเกษียณอายุ เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ด้วยการประเมินความสามารถและความพร้อม การเป็นผู้ประกอบการและการลงทุน การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ ความรู้พื้นฐานทางการเงิน (Financial Literacy) การใช้เทคโนโลยีอย่างง่ายเพื่อการบริหารจัดการ รวมไปถึงการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนการฝึกสอนอาชีพด้วยหลักสูตรระยะสั้นเพื่อทดลองและเรียนรู้ ซึ่งเป็นการนำร่องก่อนตัดสินใจเลือกรูปแบบธุรกิจที่ต้องการ

หน่วยงานหลัก : สคช. / กพร. / สป.อว. (วิทยาลัยชุมชน) / สศค. / ธปท.

6-2 จัดให้มีหลักสูตรด้านการพัฒนาธุรกิจและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้ประกอบการสูงอายุมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ รวมไปถึงการพัฒนาสินค้า/บริการ และบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับยุคสมัยและความต้องการของตลาด เนื่องจากผู้สูงอายุจะมีระดับความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่ทันหรือมีแนวคิดที่แตกต่างกับคนรุ่นใหม่ การจัดกิจกรรมสำหรับกลุ่มเฉพาะจะช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะไปได้พร้อมกัน และเกิดเครือข่ายอันจะนำไปประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการสูงอายุได้ดียิ่งขึ้น

หน่วยงานหลัก : กสอ. / CEA

6-3 สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่เป็นที่ปรึกษาให้ผู้ประกอบการสูงอายุ ด้วยการเชื่อมโยงความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ เพื่ออุดช่องว่างและเติมเต็มความรู้และความสามารถที่แตกต่างกันตามยุคสมัย ด้วยการจับคู่การพัฒนาธุรกิจ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องแนวคิด ประสบการณ์ รวมไปถึงเทคนิคและวิธีการในการใช้เครื่องมือสมัยใหม่สำหรับดำเนินธุรกิจ

หน่วยงานหลัก : สสว.

6-4 สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสูงอายุมีเงินทุนที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ ด้วยต้นทุนทางการเงินที่ต่ำ โดยการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบที่เหมาะสมกับความจำเป็นของธุรกิจ อาศัยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ยืดหยุ่นผ่อนปรนที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของสถาบันการเงินทั่วไป เช่น กองทุนผู้สูงอายุ เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสและเอื้อต่อการเข้าถึงของผู้ประกอบการในกลุ่มสูงอายุ

หน่วยงานหลัก : ผส.

6-5 จัดให้มีช่องทางในการติดต่อและประสานงานกับกลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้สูงอายุ ที่มากด้วยประสบการณ์ เพื่อเป็นการใช้ทักษะและความสามารถของที่ปรึกษาในกลุ่มนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของ SME ด้วยการเป็นพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา เพื่อชี้แนะหรือให้คำปรึกษาแนะนำในมิติต่าง ๆ ของการดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการเข้าถึงในรูปแบบที่ง่ายและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดทำฐานข้อมูลที่ปรึกษาผู้สูงวัยที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบในลักษณะ Platform และมีการปรับปรุงข้อมูลเป็นประจำ

หน่วยงานหลัก : สสว.

ส่งเสริมเกษตรกร สู่การทำธุรกิจแบบมืออาชีพ

ประเทศไทยมีผู้ที่อยู่ในภาคการเกษตรจำนวนมาก มีทั้งเกษตรกรรายเดี่ยว และการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่ทำการเกษตรด้วยวิธีแบบดั้งเดิมมานาน ยังขาดโอกาสในการพัฒนา ส่งต่อความยากจนจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้น เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องเร่งยกระดับภาคการเกษตรให้มีศักยภาพมากขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของคนในประเทศ แนวทางนี้จึงมุ่งส่งเสริมเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนให้สามารถพัฒนาปรับแนวคิดและวิธีการทำงานสู่การทำธุรกิจที่มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น รวมทั้งช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอดให้มีมูลค่าเพิ่มได้

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

7-1 เสริมสร้างแนวคิดในการเป็นผู้ประกอบการควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้พื้นฐาน โดยใช้ตลาดนำการผลิต พร้อมทั้งพัฒนาความรู้พื้นฐานในการดำเนินธุรกิจเพื่อเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการให้กับกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อมและมีศักยภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีผู้สืบทอดในการปรับเปลี่ยนแนวคิดจากวิถีดั้งเดิมไปสู่การเป็นธุรกิจแบบมืออาชีพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาที่รอบด้านทั้งด้านการเงิน การบริหารจัดการ ทักษะใหม่ๆ ในการทำธุรกิจ (Upskill Reskill) และการตลาด รวมทั้งเชื่อมโยงให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเข้าถึงนักการตลาดมืออาชีพและช่องทางการตลาดใหม่ ๆ

หน่วยงานหลัก : กสก. / กตส. / สคช.

7-2 พัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางด้านการพัฒนาธุรกิจเกษตร เพื่อเชื่อมโยงด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนเป็นกลไกในการช่วยจับคู่ระหว่างเกษตรกรและบริษัทผู้ผลิตที่มีความรู้และเทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เช่น ผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี หน่วยงานที่ให้บริการและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แหล่งเงินทุน รวมทั้งที่ปรึกษาเฉพาะทางสำหรับการพัฒนาการเกษตรเชิงธุรกิจ เป็นต้น

หน่วยงานหลัก : กสก. / สสว.

7-3 สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตผลทางการเกษตร และการพัฒนามาตรฐาน โดยเฉพาะด้านการวิจัยและพัฒนา การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาคุณภาพ การนำอัตลักษณ์ท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความแตกต่าง รวมไปถึงการพัฒนามาตรฐานในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านมาตรฐานการ เกษตรและมาตรฐานผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้พัฒนาขึ้น

หน่วยงานหลัก : สวทช. / วว.

7-4 ส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) สำหรับนำมาเป็นเครื่องมือเพื่อลดขั้นตอนในกระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพ รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการขยายช่องทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการ

หน่วยงานหลัก : กสก. / DEPA / สอศ.

02

ประเด็นการส่งเสริมที่ 2
สร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้า

การสร้างเติบโตแบบมุ่งเป้า ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
การเติบโตทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง เป็นการสนับสนุนการตลาด
ที่รอบด้านให้กับ SME ทั้งตลาดภายในประเทศ ด้วยการสร้าง
โอกาสให้ SME มีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มมากขึ้น และยังช่วย
ผลักดันให้ SME เข้าสู่ความเป็นสากล ด้วยการยกระดับ
ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

“สนับสนุนการตลาดที่รอบด้านให้กับ SME”

สร้างส่วนแบ่งตลาด ในประเทศให้เพิ่มขึ้น

ตลาดภายในประเทศของไทยเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีกำลังซื้อจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประชาชนในกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงยังคงมีค่านิยมเน้นการใช้สินค้าอุปโภคและบริโภคที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้เม็ดเงินบางส่วนไม่เข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเท่าที่ควร แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าและบริการจากต่างประเทศ กีดดันให้การบริโภคภายในประเทศ ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และจากประเด็นดังกล่าวนี้ จึงเป็นโอกาสในการกระตุ้น ให้ SME พัฒนาช่องทางการตลาดภายในประเทศ เพื่อจำหน่ายสินค้าและบริการให้มากขึ้น

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

8-1 ส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ตลาดการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ (Government Procurement) มากขึ้น เนื่องจากเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเตรียมความพร้อมและพัฒนาให้ SME มีศักยภาพเพียงพอต่อความต้องการของภาครัฐ โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง

- สร้างการรับรู้ให้ SME ตระหนักถึงความสำคัญ และเข้าใจกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ
- มีกระบวนการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ให้สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณสมบัติคุณภาพ และมาตรฐานได้ตรงตามความต้องการของภาครัฐ
- สนับสนุน SME ที่มีสินค้า/บริการกลุ่มที่มีมูลค่าสูงให้สามารถเข้าสู่ตลาดภาครัฐได้ เช่น กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้วยการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล และผลักดันให้ไปสู่ระบบการให้หน่วยงานจัดซื้อรับประกันการสั่งซื้อสินค้าที่มีการวิจัยและพัฒนาโดย SME ได้ (Purchase Guaranteed New Product Development Program)
- ทบทวนวิธีการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่ยังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญให้ยืดหยุ่น และเอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงของ SME

หน่วยงานหลัก : กรมบัญชีกลาง / สสว.

8-2 เชื่อมโยง SME และผู้ประกอบการสตรี (Women Entrepreneur) เข้าสู่ตลาดภาคธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate Procurement) เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับรู้ถึงความต้องการสินค้า/บริการของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ สำหรับนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน รวมไปถึงการพิจารณาเรื่องสิทธิประโยชน์จูงใจธุรกิจขนาดใหญ่ซื้อสินค้าจาก SME ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

หน่วยงานหลัก : BOI / สสว.

8-3 ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มกลางในการขายสินค้า SME (National E-Commerce Platform) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้ SME สามารถเข้าถึงช่องทางการค้าสมัยใหม่ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ภาครัฐมีข้อมูลสำคัญของ SME ที่มากพอ เช่น พฤติกรรมผู้บริโภค ข้อมูลการขายสินค้าของ SME เป็นต้น สำหรับนำมาใช้สนับสนุนการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็นของการส่งเสริม SME โดยสามารถให้ภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

หน่วยงานหลัก : พค. / สสว. / ดศ.

8-4 พัฒนางองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าช่องทางออนไลน์ให้ SME โดยเฉพาะในกลุ่มวิสาหกิจรายย่อย ได้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้เครื่องมือ หรือเทคนิคในการขายสินค้าออนไลน์ได้อย่างครบถ้วนครอบคลุมข้อมูล ความรู้ วิธีการ ในการจัดส่งสินค้า รวมไปถึงความพร้อมที่จะก้าวทันรูปแบบการตลาดที่มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

หน่วยงานหลัก : พค. / สสว.

8-5 สร้างการยอมรับในตราสินค้าของ SME ให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ ด้วยการกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกของการซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการไทย ให้เกิดเป็นกระแสเพื่อนำไปสู่การได้รับความนิยมในสินค้าและบริการของไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เข้มแข็งและยั่งยืนได้ต่อไป

หน่วยงานหลัก : พค. / สสว.

กลยุทธ์ที่

9

ส่งเสริมการเข้าสู่สากล

ในปัจจุบันถึงแม้จะมีแนวคิดในการสร้างการเติบโตจากภายในประเทศ เพื่อลดการพึ่งพาสภาพตลาดต่างประเทศ แต่ในสถานการณ์ของ SME กลับพบว่า มีระดับการเข้าสู่สากลน้อยเกินไปทั้งในแง่ของจำนวน SME ที่มีการส่งออก หรือมูลค่าการส่งออกของ SME จึงยังมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้ SME ที่มีศักยภาพสามารถเข้าไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศให้ได้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อ ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

9-1 จัดให้มีข้อมูลสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ (Market Intelligence) ที่ครบถ้วน เพื่อให้ SME มีข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางการตลาดของประเทศคู่ค้าที่เพียงพอและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจวางแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมความต้องการของธุรกิจ เช่น ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการ กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการตลาดเชิงลึก ข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ SME สามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มและการคาดการณ์ความต้องการของตลาดได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น

หน่วยงานหลัก : สค. / สสว.

9-2 สร้างและพัฒนาผู้ส่งออกรายใหม่ ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจส่งออก เพื่อช่วยให้ผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการส่งออก ได้เตรียมความพร้อมและยังเป็นการผลักดันให้ผู้ประกอบการ SME รุ่นใหม่ได้มีโอกาสก้าวสู่ตลาดต่างประเทศ

หน่วยงานหลัก : สค. / สสว.

9-3 สนับสนุนกิจกรรมการขยายตลาดไปยังต่างประเทศสำหรับ SME ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก E-Commerce Platform ระดับโลก การเจรจาจับคู่ทางธุรกิจ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ ซึ่งจะสามารถดำเนินการในวงกว้างครอบคลุม SME ได้มากขึ้นผ่านระบบออนไลน์ รวมไปถึงการให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่ SME ในกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก : สค. / สสว.

9-4 แสวงหาความเชื่อมโยงระหว่าง SME ไปสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจระดับภูมิภาคและระดับโลก (Regional/Global Value Chain) ด้วยการสร้างความร่วมมือกับธุรกิจระดับโลก โดยเฉพาะธุรกิจที่มาลงทุนอยู่แล้วในประเทศไทยในการช่วยสนับสนุนธุรกิจ SME ให้ได้มีส่วนร่วมและใช้ประโยชน์จากห่วงโซ่อุปทาน

หน่วยงานหลัก : BOI / สสว.

9-5 พัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานสากล ซึ่งถือได้ว่าเป็นประตูบานแรกที่จะช่วยให้ SME ได้รับการยอมรับจากคู่ค้า โดยเฉพาะในการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาคและระดับโลก ด้วยการเตรียมความพร้อมและช่วยพัฒนาสินค้าและบริการของ SME ให้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบต่าง ๆ ไปจนถึงการได้รับมาตรฐานในแต่ละระดับและมาตรฐานเฉพาะของแต่ละประเทศ

หน่วยงานหลัก : สสว.

9-6 ส่งเสริม SME ให้มีความสามารถในการส่งออกสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง ให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น โดยมีการคัดสรรสินค้า / บริการที่มีมูลค่าสูง ทั้งในเชิงเทคโนโลยี นวัตกรรม สินค้าเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ โดยอาจจัดทำเป็น Virtual Exhibition

หน่วยงานหลัก : สค. / สสว. / CEA / กกท.

9-7 สนับสนุนให้มีตัวแทนในรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงาน สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชน ในการทำหน้าที่ส่งเสริมการทำตลาดสินค้า SME ในต่างประเทศ (National Trading Firm) เพื่อช่วยแสวงหาโอกาสทางการตลาดในต่างประเทศ พร้อมคัดสรรสินค้าของ SME ที่มีศักยภาพนำเสนอต่อผู้บริโภคที่ตรงตามความต้องการ

หน่วยงานหลัก : สค. / สสว.

9-8 ส่งเสริมให้ SME สามารถใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงไว้ ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสและแต้มต่อด้านราคาให้กับสินค้าและบริการของ SME ไทยในต่างประเทศ ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

หน่วยงานหลัก : คต.

03

ประเด็นการส่งเสริมที่ 3

การพัฒนาสภาพแวดล้อม

ให้สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ

การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งกับการเริ่มต้นและเติบโตของธุรกิจในระยะต่างๆ หากปัจจัยแวดล้อมมีความพร้อมและมีคุณภาพ ธุรกิจจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ลดการพึ่งพาโครงการความช่วยเหลือของภาครัฐไปได้ ปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญสำหรับภาคธุรกิจ ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความพร้อมด้านทักษะของบุคลากร และแรงงาน การมีศูนย์กลางในการให้ข้อมูล องค์กรความรู้ และบริการ กฎหมายกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ และระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย ซึ่งมีความจำเป็นต่อเร่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้มีความเพียงพอ มีคุณภาพ และทันสมัย ครอบคลุมทุกสาขา และพื้นที่

หากปัจจัยแวดล้อมมีความพร้อมและมีคุณภาพ ธุรกิจจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองมากขึ้น

สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

แน่นอนว่าเงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญต่อธุรกิจในทุกกระยะการเติบโต ซึ่งปัจจุบัน SME ยังมีข้อจำกัดอยู่มากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งมาจากทั้งความพร้อมของผู้ประกอบการเอง หลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินที่เข้มงวด การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ประเภทของเงินทุนที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ รวมทั้งการมีต้นทุนในการเข้าถึงสินเชื่อที่สูงสำหรับ SME ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ก็จะมีโอกาสในการพัฒนาต่อยอด ขยายธุรกิจได้ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่จะช่วยให้ SME มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

- 10-1 ขยายบทบาทการค้ำประกันสินเชื่อ ให้สามารถเป็นกลไกหลักในการช่วยเหลือและเพิ่มโอกาสให้ SME เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ขยายสัดส่วนการค้ำประกันสินเชื่อให้ครอบคลุมความต้องการของ SME มากขึ้น
 - การขยายการค้ำประกันสินเชื่อของหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) การค้ำประกันทางตรง (Direct Guarantee) ให้กับ SME กลุ่มเป้าหมาย
- หน่วยงานหลัก** : บสย.

- 10-2 ส่งเสริมให้ SME ใช้ระบบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดหลักฐานบนระบบดิจิทัล (Digital Footprint) สำหรับเป็นข้อมูลให้สถาบันการเงินใช้ประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่ SME ได้ในอนาคต ตลอดจนเพื่อเป็นการผลักดันให้มีการปรับจากการให้สินเชื่ออิงหลักประกัน ไปสู่การให้สินเชื่อแบบไม่อิงหลักประกัน (Information-base Lending)
- หน่วยงานหลัก** : ธปท. / สสว.

- 10-3 สนับสนุนให้ SME เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสินเชื่อระยะสั้นสำหรับใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) ในการดำเนินธุรกิจ ด้วยการพัฒนาให้มีระบบสินเชื่อระยะสั้นที่เหมาะสมกับความต้องการของธุรกิจและขยายผลการพัฒนาระบบนิเวศสำหรับการทำธุรกรรมแฟกเตอร์ริงในรูปแบบดิจิทัล (Digital Factoring) ให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยต้นทุนทางการเงินที่เหมาะสม
- หน่วยงานหลัก** : ธปท. / สสว.

10-4 พัฒนาระบบประเมินสินทรัพย์ที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ค้ำประกันแบบดั้งเดิม เพื่อช่วยให้ SME ที่ไม่มีหลักทรัพย์มีโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อหรือระดมทุนได้มากขึ้น เช่น การประเมินทรัพย์สินทางปัญญา การประเมินเทคโนโลยี เป็นต้น โดยให้แรงผลักดันให้มีการพัฒนาทั้งในส่วนหลักเกณฑ์การประเมิน ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน ตลาดรองในการรองรับการซื้อขายสินทรัพย์ต่าง ๆ

หน่วยงานหลัก : สวทช. / สสว.

10-5 ผลักดันให้มีตัวกลางทางเครดิต (Credit Mediator) ช่วยเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบการ SME เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลธุรกิจระหว่าง SME และสถาบันการเงิน โดยมีบทบาทเปรียบเสมือนคนกลางในการส่งต่อข้อมูลของผู้ประกอบการที่ต้องการขอสินเชื่อไปยังสถาบันการเงิน พร้อมทั้งช่วยแก้ไขและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินสินเชื่อกับสถาบันการเงินอีกด้วย เนื่องจาก SME มีประวัติทางการเงินค่อนข้างสั้นและไม่ได้มีสินทรัพย์ค้ำประกันที่มีมูลค่าสูง

หน่วยงานหลัก : สสว.

สนับสนุนการพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม

สถานการณ์ด้านการพัฒนานวัตกรรมของ SME ยังถือว่าอยู่ในระดับที่น่ากังวลมี SME จำนวนไม่มากนักที่มีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาสร้างสรรค์สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม ทำให้ SME ไทยยังแข่งขันไม่ได้ในตลาดโลก การผลิตโดยมุ่งแข่งขันด้วยต้นทุนต่ำเกินไปไม่ได้อีกต่อไปสำหรับประเทศไทย จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างให้เกิดสภาพแวดล้อมที่จะอำนวยความสะดวกให้ SME ในการเข้าถึงการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี หรือเชื่อมโยงสู่งานวิจัยและพัฒนาต่างๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งการพัฒนาให้ระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญามีความสะดวกและรวดเร็วสามารถสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

- 11-1 สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและงานวิจัยให้แก่ SME เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูล องค์กรความรู้ และผลงานวิจัยและพัฒนาสำหรับนำมาใช้เพื่อการพัฒนาสินค้าและบริการของ SME
หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สวทช. / สนช. / วว. / ดศ.
-
- 11-2 จัดให้มีที่ปรึกษาให้คำแนะนำการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีของธุรกิจประเภทต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเลือกใช้หรือการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาผลิตภาพและประสิทธิภาพของธุรกิจอย่างเป็นระบบ รวมทั้งช่วยเชื่อมโยง SME ไปจนถึงผู้ที่สามารถให้บริการด้านการพัฒนาเทคโนโลยี (Technology Service Provider) ได้ทั้งในและต่างประเทศ
หน่วยงานหลัก : สวทช. / วว. / สสว.
-
- 11-3 พัฒนาให้มีศูนย์กลางข้อมูลงานวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ห้องปฏิบัติการ ให้ SME สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพื่อการพัฒนาสินค้าและบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความต้องการของธุรกิจ
หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สวทช. / วช.
-
- 11-4 สนับสนุนเงินทุนและให้สิทธิประโยชน์ SME ในการพัฒนานวัตกรรม เพื่อจูงใจให้ SME มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ SME ได้อย่างเป็นรูปธรรม
หน่วยงานหลัก : สนช./สวทช./สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
-
- 11-5 สนับสนุนการจดทรัพย์สินทางปัญญาให้กับ SME ที่มีการคิดค้นผลงานนวัตกรรมต่าง ๆ โดยมีที่ปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้คำแนะนำขั้นตอนต่าง ๆ แก่ SME รวมทั้งให้มีสิทธิประโยชน์จูงใจในการจดทรัพย์สินทางปัญญาแก่ SME
หน่วยงานหลัก : ทป.

กลยุทธ์ที่ 12

สร้างความพร้อม ของบุคลากรและแรงงาน

จากการดำเนินธุรกิจที่กำลังมุ่งไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติมากขึ้น รวมไปถึงการปรับโมเดลธุรกิจรูปแบบใหม่ที่เน้นความคล่องตัวและยืดหยุ่น (Outsource) เพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์ ส่งผลให้ SME ในปัจจุบันและอนาคตมีแนวโน้มการจ้างบุคลากรและแรงงานประจำที่ลดลง โดยมีความต้องการแรงงานที่มีคุณภาพและทักษะสูงมากขึ้น จึงเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐจำเป็นต้องยกระดับทักษะแรงงาน รวมไปถึงการสร้างทักษะใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้สามารถทำงานรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันต้องเร่งพัฒนาทักษะแรงงานที่จับใหม่ให้ตรงกับความต้องการของ SME ที่ต้องการทักษะใหม่มากขึ้นในแต่ละกลุ่มธุรกิจ

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

- 12-1 จัดให้มีสิทธิประโยชน์จูงใจให้ SME พัฒนาศักยภาพของบุคลากรและแรงงานของธุรกิจตนเอง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบธุรกิจในปัจจุบันและอนาคต ด้วยการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการผลิตสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ทักษะทั้งทางด้านเทคนิคและด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

หน่วยงานหลัก : กพร.

- 12-2 พัฒนาผลิตภาพบุคลากรและแรงงานของ SME ด้วยการยกระดับทักษะแรงงานและสร้างทักษะแรงงานใหม่ที่จะมีในปัจจุบันและอนาคต (Reskill/Upskill/New skill) ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีการปรับรูปแบบและใช้เทคโนโลยีระดับสูงมากขึ้น ทั้งในส่วนทักษะที่เป็น Hard Skills และ Soft Skills

หน่วยงานหลัก : กพร. / สคช. / กสอ.

- 12-3 เตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยให้บทบาทสถาบันการศึกษาในการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาให้รองรับตลาดแรงงาน ด้วยการสนับสนุนให้ SME มีการทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถของนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของ SME

หน่วยงานหลัก : สป.อว. / สอศ.

- 12-4 พัฒนาแพลตฟอร์มการจ้างงานสำหรับ SME ทั้งในส่วนของการจ้างแรงงานประจำและผู้รับจ้างอิสระต่าง ๆ (Outsource) เพื่อให้ SME สามารถสรรหาแรงงานที่ตรงกับความต้องการของธุรกิจ รวมทั้งผู้ที่ต้องการหางานก็มีช่องทางในการรับรู้ความต้องการของ SME เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองด้วยเช่นกัน

หน่วยงานหลัก : กพร. / สคช. / สสว.

กลยุทธ์ที่

13

มีศูนย์กลางในการให้ข้อมูล องค์ความรู้ และบริการ

การเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ ข่าวสาร มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการธุรกิจ แต่ด้วยบริบทของประเทศไทยที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ข้อมูลต่างๆ จึงกระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน ทำให้ยังเป็นอุปสรรคต่อ SME ในการที่จะเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบูรณาการระบบการให้ข้อมูล องค์ความรู้ การสื่อสารกับ SME และการให้บริการต่างๆ ให้อยู่ในที่เดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ SME ลดระยะเวลาในการค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลต่างๆ

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

13-1 พัฒนาเว็บไซต์กลางในการให้ข้อมูลแก่ SME (SME Web Portal) เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารหลักให้กับ SME เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจมีจำนวนมาก และกระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน โดยควรมีข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่

- ขั้นตอนการจดทะเบียน / การขออนุญาตของธุรกิจประเภทต่าง ๆ
- กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- มาตรฐานสินค้า / บริการที่กฎหมายกำหนด
- บริการ โครงการความช่วยเหลือ กิจกรรม และสิทธิประโยชน์ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- คู่มือการทำธุรกิจประเภทต่าง ๆ (Toolkit)

หน่วยงานหลัก : สสว.

13-2 จัดให้มีแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (SME Learning Platform) ที่จะช่วยให้ SME สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกทุกที่และทุกเวลา สามารถเลือกความรู้ในด้านที่ตนเองต้องการได้ โดยจัดให้มีทั้งชุดความรู้สำหรับ SME ในแต่ละระดับการเติบโต แต่ละสาขาธุรกิจ โดยมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว

หน่วยงานหลัก : สสว.

13-3 สนับสนุนให้มีระบบที่ปรึกษา/ผู้ให้บริการทางธุรกิจ/ผู้เชี่ยวชาญที่ครบวงจร เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงและเลือกใช้บริการปรึกษาแนะนำสำหรับการพัฒนาธุรกิจในเรื่องต่าง ๆ ได้ อย่างสะดวก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ การตลาด การพัฒนาประสิทธิภาพผลิตภาพ พร้อมทั้งจัดหมวดหมู่ในการให้บริการที่สะดวกต่อการค้นหา มีข้อมูลที่ครบถ้วน รวมทั้งมีระบบให้ SME ประเมินการให้บริการในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานหลัก : สสว.

- 13-4 พัฒนาเครื่องมือในการประเมินศักยภาพของ SME (Assessment/Scoring) ที่จะช่วยให้ SME ทราบจุดอ่อน ปัญหาของธุรกิจตนเอง เพื่อจะได้นำไปสู่การปรับปรุงธุรกิจได้ด้วยตนเอง เปรียบเทียบศักยภาพธุรกิจตนเองกับค่าเฉลี่ยของธุรกิจประเภทเดียวกัน และหน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ข้อมูลจากการประเมินในการให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับสภาพปัญหาของ SME อีกทั้งเมื่อมีข้อมูลในปริมาณมากพอ จะสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนา SME ได้ตรงกับปัญหาของ SME ได้ด้วย

หน่วยงานหลัก : สสว.

- 13-5 พัฒนาระบบข้อมูลด้านการตลาดเชิงลึก (Market Intelligence) สำหรับ SME โดยมีข้อมูลด้านการตลาดที่ครบถ้วน เพียงพอ และมีการปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนการตลาดได้อย่างถูกต้อง

หน่วยงานหลัก : สสว.

- 13-6 ยกกระดับศูนย์บริการ SME (SME One-stop Service Center) ที่เอื้อต่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากผู้ประกอบการ SME ทั่วประเทศ โดยสามารถบริการข้อมูล การให้คำปรึกษา แนะนำ รวมไปถึงการเชื่อมโยงความต้องการต่าง ๆ ของ SME ไปสู่โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว โดยมีรูปแบบทั้งการให้บริการผ่านระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการมีศูนย์บริการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เพื่อให้บริการ SME ที่ยังคงต้องการติดต่อสื่อสารผ่านตัวบุคคล

หน่วยงานหลัก : สสว.

ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ภาครัฐกำหนดขึ้น เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการประกอบธุรกิจ มีส่วนที่ช่วยกำกับให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม แต่บางครั้งกฎหมายที่มีอยู่อาจกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจในบริบทปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เป็นการอำนวยความสะดวกต่อภาคธุรกิจ ทั้งยังเป็นการกำกับดูแลธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจต่างชาติให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมแก่ SME

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

14-1 ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ SME เพื่อให้สามารถใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SME และประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการศึกษาศึกษาและปฏิรูปกฎหมายที่หมดความจำเป็น เป็นอุปสรรค และล่าช้า ให้ได้รับการปรับปรุงจนมีความทันสมัยและยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของการดำเนินธุรกิจในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนให้มีกลไกในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME ในการจัดทำ ติดตาม และประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจ บริการโรงแรม ธุรกิจบริการร้านอาหาร ธุรกิจบริการรับส่งเอกสารและพัสดุภัณฑ์ ธุรกิจบริการ พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ พระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกรรม Trade Financing เป็นต้น

หน่วยงานหลัก : สชค. / หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ / สสว.

14-2 ผลักดันให้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ ตามแนวทาง Business Enabling Environment ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจให้กับ SME รวมไปถึงนักลงทุนต่างชาติที่ให้ความสนใจมาลงทุนในประเทศ ด้วยการปฏิรูประบบการดำเนินธุรกิจในลักษณะที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว และมีต้นทุนต่ำ รวมไปถึงการมีกฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ

หน่วยงานหลัก : สำนักงาน ก.พ.ร. / สสว.

14-3 พัฒนาสิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบ (Formalization) เพื่อให้ภาครัฐสามารถให้ความช่วยเหลือและพัฒนาผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการช่วยเพิ่มฐานภาษีให้ภาครัฐเมื่อผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบและเห็นประโยชน์จากการได้รับการพัฒนาจนเข้มแข็งแล้วอีกด้วย

หน่วยงานหลัก : สสว. / กรมสรรพากร

พัฒนาระบบข้อมูล เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย

เพื่อให้การกำหนดนโยบายหรือจัดทำโครงการสอดคล้องกับสถานการณ์ของ SME สามารถแก้ไขปัญหาที่สำคัญให้กับ SME และสามารถช่วยสนับสนุนการพัฒนาเติบโตของ SME ได้ จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลกลางที่มีข้อมูล SME ที่ครอบคลุมและทันสมัยสถานการณ์ ซึ่งนอกจากใช้ในการกำหนดนโยบายสำหรับ SME กลุ่มต่างๆ แล้ว ยังสามารถติดตามการเข้ารับบริการของ SME แต่ละราย ซึ่งจะช่วยลดปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนในการให้บริการของหน่วยงานรัฐได้อีกด้วย การพัฒนาฐานข้อมูลมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

แนวทางการขับเคลื่อน มีดังต่อไปนี้

 15-1 ขยายระดับการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะช่วยให้มีข้อมูล SME ที่รอบด้านมากขึ้น และมีข้อมูลของ SME แต่ละกลุ่มที่ชัดเจน ข้อมูลที่จำเป็น ได้แก่ แรงงาน การเข้าถึงสินเชื่อ รายได้/หนี้สิน การลงทุน ภาษีซึ่งจะสะท้อนรายได้ที่ทันสถานการณ์ ผลิตภาพ เป็นต้น

หน่วยงานหลัก : สสว.

 15-2 พัฒนาข้อมูล SME ผู้รับบริการความช่วยเหลือ สำหรับนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา กระบวนการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการ ของ SME มากยิ่งขึ้น ด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้รับบริการและเชื่อมโยงไปยัง หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการข้อมูลของ SME ที่มีรายละเอียดสมบูรณ์ เพียงพอต่อการนำมาใช้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของการส่งเสริม SME ในมิติต่าง ๆ

หน่วยงานหลัก : สสว.

 15-3 สนับสนุนให้มีระบบเตือนภัย SME (SME Early Warning System) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ สะท้อนสถานภาพและความสามารถของ SME ในแต่ละช่วงเวลา พร้อมส่งสัญญาณเตือน ให้ทั้งภาครัฐและ SME ทราบในกรณีที่เกิดวิกฤติและส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อเร่งให้แก้ไขปัญหาค้นการณ ด้วยการจัดทำและบูรณาการข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ (Indicator) ในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งปรับปรุง ข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

หน่วยงานหลัก : สสว.

 15-4 พัฒนาระบบการใช้หนึ่งรหัส หนึ่งผู้ประกอบการ (SME One ID) เพื่อการบูรณาการ ความช่วยเหลือและการออกแบบมาตรการการส่งเสริม SME ให้มีความชัดเจนและเป็น รูปธรรมจากการมีข้อมูลเชิงลึกของ SME โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดใช้รหัส ผู้ประกอบการ SME เดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ภาครัฐมีข้อมูลประวัติ โดยรวมของผู้ประกอบการ ที่ครบถ้วนสำหรับนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการ SME ที่เข้าร่วมโครงการ /รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานหลัก : สสว.

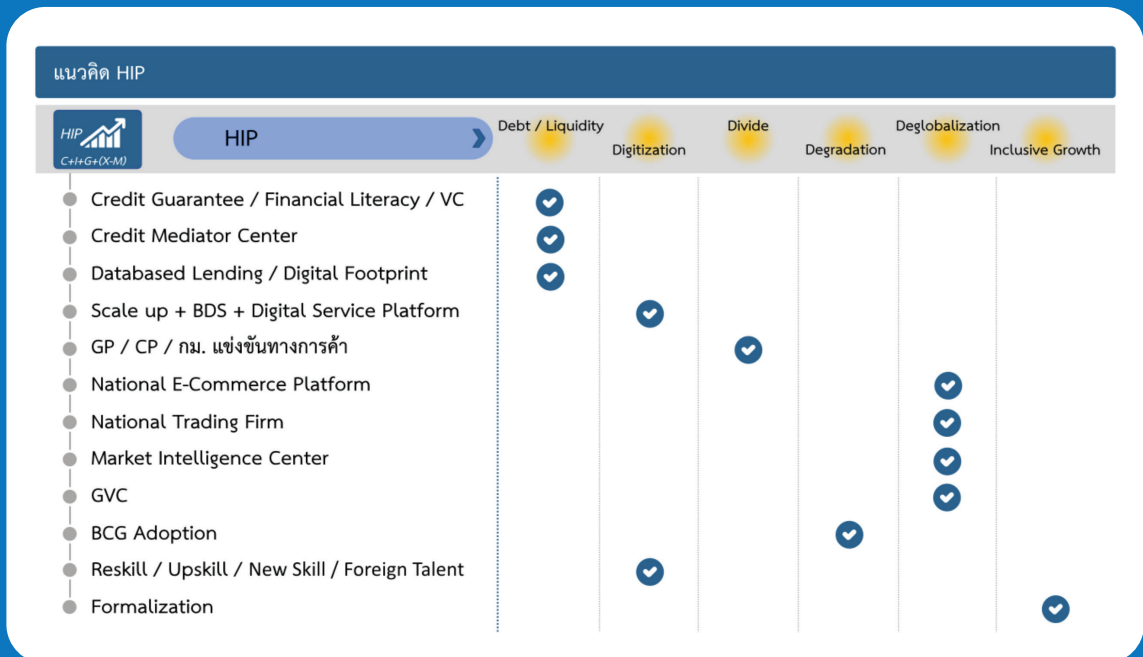
High Impact Program : HIP

High Impact Program : HIP

การส่งเสริมและพัฒนา SME ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานที่สำคัญและส่งผลกระทบสูงต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับ SME ดังนี้

- การค้าประกันสินเชื่อ / ความรู้ทางการเงิน / การร่วมลงทุน
- ตัวกลางด้านเครดิตให้กับ SME
- การให้สินเชื่อโดยไม่มีหลักประกัน / การมีหลักฐานบนระบบดิจิทัลให้สถาบันการเงิน
- การสนับสนุนให้ขยายขนาดธุรกิจ / ผู้ให้บริการธุรกิจ / Platform การให้บริการ
- การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ / การจัดซื้อจัดจ้างภาคเอกชน / กฎหมายแข่งขันทางการค้า
- National E-Commerce Platform
- ตัวแทนส่งเสริมสินค้า SME ในต่างประเทศ (National Trading Firm)
- ศูนย์ข้อมูลสนับสนุนการเข้าสู่ตลาด (Market Intelligence Center)
- เชื่อมโยง SME เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานโลก
- การประยุกต์ใช้ BCG ในการดำเนินธุรกิจ
- Reskill / Upskill / New Skill / Foreign Talent
- การเข้าสู่ระบบ

5

กลไก
การขับเคลื่อนแผน

กลไกการขับเคลื่อนแผน ไปสู่การปฏิบัติ

พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม พ.ศ. 2543
กำหนดให้มีกระบวนการขับเคลื่อน
แผนการส่งเสริมฯ ไว้ ดังนี้

แผนปฏิบัติการส่งเสริม SME

พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 กำหนดให้ สสว. จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME โดยมีการประสานหารือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์การเอกชน เพื่อดำเนินการตามแผนการส่งเสริมฯ ที่ได้จัดทำขึ้น

ดังนั้น ในแต่ละปี สสว. จะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค โดยแผนปฏิบัติการฯ จะประกอบด้วย แผนงาน โครงการ และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ทั้งนี้ การแปลงแผนการส่งเสริมฯ ไปสู่แผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประกอบด้วย การดำเนินงานหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

โครงการ/กิจกรรมที่ใช้งบประมาณในการดำเนินงานโดยตรง เช่น การพัฒนามาตรฐานสินค้าให้กับ SME การจัดทำศูนย์ข้อมูลด้านการตลาดเชิงลึกสำหรับ SME โดยที่งบประมาณที่ใช้ในการส่งเสริม SME มีได้หลายแหล่ง

- งบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- กองทุนอื่น ๆ ที่มีภารกิจในการพัฒนาธุรกิจหรือการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ เช่น กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

นโยบาย/มาตรการที่ไม่ใช้งบประมาณ เช่น การแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบที่จะอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจ

มาตรการทางภาษีที่จะจูงใจให้ SME เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น มาตรการทางภาษีเพื่อการวิจัยและพัฒนา มาตรการทางภาษีเพื่อการปรับเปลี่ยนธุรกิจสู่ดิจิทัล

มาตรการทางการเงิน เช่น สินเชื่อ วงเงินการค้าประกันสินเชื่อ

การจัดทำโครงการสำคัญที่ส่งผล ต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

นอกจากกระบวนการขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่การปฏิบัติ ผ่านทางแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าวข้างต้นแล้ว สสว. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นที่ 8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดให้มีการจัดทำโครงการสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือ โครงการ Flagship ประจำปีงบประมาณ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเสนอโครงการ และให้หน่วยงานเจ้าภาพเป็นผู้พิจารณากำหนดห่วงโซ่คุณค่าที่ต้องใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ (Final Value Chain Thailand) และพิจารณาให้คะแนนโครงการที่นำเสนอ

ดังนั้น สสว. จึงสามารถกำหนดแนวทางโครงการที่เห็นว่าจะสามารถดำเนินการอย่างสอดคล้อง เหมาะสม และสามารถขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับ 2 ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยงานต้นเรื่องของโครงการสำคัญที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องนำโครงการไปบรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานด้วย

การจัดทำโครงการที่สอดคล้องต่อ เป้าหมายและสร้างผลกระทบ ในระดับสูง High Impact Program (HIP)

สสว. จะขับเคลื่อนการดำเนินงานสำคัญตามแนวทางที่กำหนดไว้ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในรูปแบบมาตรการหรือโครงการส่งเสริม SME ที่สร้างผลกระทบสูง (High Impact Program : HIP) เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือและพัฒนา SME ในวงกว้าง ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยผลักดันให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ภายในปี 2570

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายตามแนวทางที่แผนได้กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำหน้าที่เป็น System Integrator กำกับดูแล ประสาน และบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามและประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนา SME อย่างมีเอกภาพ เป็นระบบครบวงจร ตามหลักการ PDCA
- จัดให้มีงบประมาณเพื่อการส่งเสริม SME รวมไปถึงที่กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เดียว สำหรับจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริม SME โดยสามารถพิจารณาโครงการได้ตามแผน รวมทั้งมีกลไกการจัดสรรงบประมาณที่ยืดหยุ่น เพียงพอ และต่อเนื่อง
- มีการจัดทำดัชนีการปฏิบัติงานการส่งเสริม SME เพื่อชี้วัดความสำเร็จ รวมไปถึงการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การติดตามประเมินผลเพื่อบ่งชี้ความสำเร็จ และส่วนที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม

ในการติดตามประเมินผลนั้น พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 กำหนดให้ต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นประจำทุกปี โดยหน่วยงานรับผิดชอบหลักมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว

การติดตามและประเมินผลแผนการส่งเสริมฯ และแผนปฏิบัติการฯ เป็นการดำเนินงานตามหลักสากล Plan – Do – Check – Act : PDCA กล่าวคือ เมื่อแปลงแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการ และหน่วยงานได้ดำเนินงาน / โครงการแล้ว จะนำไปสู่กระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อสะท้อนภาพในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1

ภาพรวมของแผน

การติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลของแผนการส่งเสริมฯ และแผนปฏิบัติการฯ เป็นรายปี และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนฯ เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบเป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับต่าง ๆ ที่แผนได้กำหนดไว้ พร้อมทั้งประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระบุช่องว่างในการพัฒนา (Gap)

2

มาตรการ / โครงการ

เพื่อติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ทั้งในส่วนของผลผลิต ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ รวมถึงผลกระทบ ตลอดจนการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานและความสอดคล้องกับสถานการณ์

3

ผลกระทบต่อ SME ที่เข้ารับบริการ

การติดตามเพื่อประเมินคุณประโยชน์ การพัฒนาที่เกิดขึ้นกับ SME ที่ได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการ / โครงการต่าง ๆ

4

กลไกการขับเคลื่อน

เพื่อประเมินบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดทำงบประมาณ การบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ

ทั้งนี้การประเมินผลแผนในระดับต่าง ๆ จะให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงจากผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง ในขณะเดียวกัน ข้อมูลที่ได้รับจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นก็จะถูกนำมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ในการนำไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคตต่อไป

ทักษะที่ SME ควรได้รับการพัฒนา

ข้อมูลจาก The World Economic Forum ประเมินการณ์ไว้ว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของการจ้างงานทั้งหมดจำเป็นต้องเพิ่มทักษะครั้งใหญ่ภายในปี 2022 (พ.ศ. 2566) ด้านผลสำรวจจาก Mckinsey ก็ยืนยันไปในทางเดียวกันว่าภายในปี 2030 (พ.ศ. 2573) แรงงานทั่วโลกกว่า 375 ล้านคนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะของตนเองและเสริมทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานในอนาคต เพราะทักษะจะเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนายจ้างในการตัดสินใจเลือกลูกจ้างหากเกิดสถานการณ์ที่จะต้องปรับลดจำนวนพนักงานขององค์กร ในขณะที่ผู้ประกอบการก็ต้องปรับรูปแบบของชุดทักษะและความรู้พื้นฐานให้ดีขึ้น เพื่อให้เข้ากับความเป็นปัจจุบันขององค์กรด้วยเช่นกัน

เป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2564-2565 มุ่งเน้นการสนับสนุนช่วยเหลือให้ SME สามารถประกอบตัวให้อยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมให้ SME พัฒนา ปรับตัวรองรับบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (UpSkill) และการสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ (ReSkill) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาศักยภาพ SME ของยุคนี้ เพราะความรู้ชุดเดิมที่มีอยู่ย่อมไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต การดำเนินธุรกิจ ในขณะที่โลกมีความเปลี่ยนแปลงจากเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

ในการนี้ สสว. จึงได้จัดทำชุดตัวอย่างองค์ความรู้ที่ SME ควรได้รับการพัฒนาตามที่รวบรวมไว้จากการที่หน่วยงานระดับสากล (อาทิ IMD World Competitiveness Center / OECD / World Bank / APEC / World Economic Forum และอื่น ๆ) ได้นำมากล่าวถึงในเวทีต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่มีเครื่องจักรกลและปัญญาประดิษฐ์เข้ามาแทนที่มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาจัดทำนโยบาย มาตรการ หรือโครงการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของ SME ไทย ดังนี้

ทักษะในการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพธุรกิจ

- การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการผลิต (Digitalized manufacturing process)
- ความสามารถในการทำงานร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเครื่องจักรที่ควบคุมด้วยโปรแกรม Ai (Machine Learning)
- การทำงานร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการต่อยอดเทคโนโลยี
- วิธีคิดเชิงระบบเกี่ยวกับการรวมระบบ (System Integration)

ทักษะในการพัฒนาและบริหารจัดการธุรกิจ

- การเข้าถึง / รวบรวมข้อมูล และ การคิดเชิงวิเคราะห์
- การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในธุรกิจ การสร้าง / การเลือกใช้แอปพลิเคชัน
- การพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ (Digital Mindset)
- การคิดการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ (Thinking) การแก้ปัญหาเมื่อเกิดวิกฤติ (Critical Thinking)
- การบริหารจัดการคน (Team Management)

รายชื่อส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน

สำนักนายกรัฐมนตรี

สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงาน ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
รพท.	ธนาคารแห่งประเทศไทย
BOI	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
CEA	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)
กทบ.	สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
สศค.	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
BEDO	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กระทรวงการคลัง

-	กรมบัญชีกลาง
-	กรมสรรพากร
สศค.	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กสก.	กรมส่งเสริมการเกษตร
กตส.	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
มกอช.	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กทท.	กรมการท่องเที่ยว

รายชื่อส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

สป.อว.	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
วช.	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
สนช.	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
สวทช.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
วว.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
สอวช.	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
มว.	สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผส.	กรมกิจการผู้สูงอายุ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
DEPA	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

กระทรวงแรงงาน

กพร.	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

กระทรวงพาณิชย์

พค.	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
คต.	กรมการค้าต่างประเทศ
สค.	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ทป.	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
สขค.	สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

รายชื่อส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน

กระทรวงศึกษาธิการ

- สพฐ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สอศ. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กศน. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กระทรวงสาธารณสุข

- สบส. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
อย. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

กระทรวงอุตสาหกรรม

- กสอ. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
สมอ. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

หน่วยงานด้านการเงิน/สถาบันการเงิน

- กต. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
บสย. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พ.ศ. 2562

	การผลิต		การบริการและการค้า	
	การจ้างงาน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
Medium	≤ 200	≤ 500	≤ 100	≤ 300
Small	≤ 50	≤ 100	≤ 30	≤ 50
Micro	≤ 5	≤ 1.8	≤ 5	≤ 1.8

- มี 3 ขนาด คือ รายย่อย (Micro) - ขนาดย่อม (Small) - ขนาดกลาง (Medium)
- มี 2 ประเภท คือ ภาคการผลิต ภาคการบริการและการค้า
- ใช้ 2 เกณฑ์ คือ การจ้างงาน และรายได้
- ในกรณีที่กิจการมีจำนวนการจ้างงานที่เข้าลักษณะของวิสาหกิจประเภทหนึ่ง แต่มีรายได้ที่เข้าลักษณะของวิสาหกิจอีกประเภทหนึ่ง ให้ถือรายได้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ที่ปรึกษา

นายวีระพงษ์ มาลัย	ผู้อำนวยการสำนักงาน
นางสาววิมลกานต์ โกสุมาศ	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
นายชวพันธ์ สวัสดิ์-ชูโต	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
นางสาวปณิตา ชินวัตร	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
นายวชิระ แก้วก้อ	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
นางสาวอิสรา ภูมาศ	ผู้ตรวจการสำนักงาน
นางอภิรดี ชาวเอียร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน
นางพิมพ์ภา สุวพานิช	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน
นางลักขณา ตั้งจิตนบ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน
นางสาวยุวดี เต็มรังษี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน

คณะผู้จัดทำ

ฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SMEs

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม

นางสาวปณิตา พรรณการ

สสว. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
เลขที่ 21 อาคารทีเอสที ชั้น G, 17, 18 และ 23
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900